Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NĂM THỨ MƯỜI BỐN — SỐ THỨ 2662 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ NĂM 30 SEPTEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao.	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp.	9 00	4. 50	2. 25	
Ngoại-quốc.	14 00	7. 00	3. 50	
Các làng và các công-sở.	11 00	5. 00	2. 50	

Han mua báo xin kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho hẳn trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$20 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m.
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Cái văn-hóa Âu-tây ảnh hưởng trong xứ này

Văn-hóa là gì? Theo nghĩa chữ Hán tức là những cái hay, cái tốt cảm nhiễm đến người ta mà làm cho tinh chất người ta biến hóa dần dần đi hẳn; chữ Pháp thì là culture, nghĩa là sự vun giồng hòn tuổi, vi người ta cũng như một thứ cây, những cái hay, cái tốt cảm nhiễm đến người ta mà làm cho tinh-chất người ta biến-hóa dần dần đi hẳn, cũng tức là một cách trồng tỉa để tác thành gây dựng cái tư-cách của người ta, một thứ mầu bón để tư-bồi trưởng-dưỡng cái năng-lực của người ta; ấy văn-hóa là thế. Loài người ta từ xưa đến nay, từ phương đông chí phương tây, đâu đâu cũng theo một cái công-lệ tiến hóa tự-nhiên của trời đất, trừ những giống người mai mọi quá, trước sau rồi cũng có ngày lọt ra ngoài vòng thiên-diễn đào thải đi mất, không thích-hợp về lẽ sinh tồn thì chẳng bao giờ có tiến hóa, mới không có cái gì gọi là văn-hóa mà thôi, còn phàm đã là một giống người có tiến hóa thì dân nào nước nào cũng có một cái văn-hóa riêng cả; những dân còn giã-man hoặc bán khai thì văn-hóa còn đan giản thơ lược, đến những dân đã có cái trình-độ văn-minh bề càng cao lên chừng nào thì văn-hóa càng tốt đẹp hoàn bị lắm. Ở trong thế-giới bây giờ, không còn cần phải nói thì hẳn ai cũng đã công nhận cái văn-hóa Âu-tây là tốt đẹp hoàn bị hơn cả; xưa kia có văn-hóa của Trung-hoa, văn-hóa của Ấn-độ, văn-hóa của các dân theo đạo Hồi, trước khi chưa có văn-hóa Âu-tây cũng không phải không vẻ-vang rực-rỡ, nhưng đến ngày nay hầu như cũng bị cái ánh sáng của văn-hóa Âu-tây chiếm át đi mất cả, có khi bị cái làu sóng của văn-hóa Âu-tây tràn ngập đi mất cả nữa cũng có; chính ngay những dân những nước có riêng các cái văn-hóa ấy như Tàu, như Nhật-bản, (văn-hóa của Trung-hoa) như Ấn-độ như Xiêm-la, (văn-hóa của Ấu-độ) như Thổ-nhĩ-kỳ, như Ba-tư, như A-lạp-bá, (văn-hóa của đạo Hồi) mà bây giờ cũng đã đều chịu cái thế-lực chi-phối của văn-hóa Âu-tây bết, cũng truyền bá học thuật của Âu-tây, cũng tập theo cách thức của Âu-tây, cũng phỏng-hiệu kỹ xảo của Âu-tây, cho đến chính-trị, lễ tục, văn-nghệ, đạo-đức cũng có nhiều điều tham-bác của Âu-tây, tuy cái văn-hóa cũ vẫn không hẳn đã tiêu-duyệt không còn, mà đối với cái văn-hóa mới này quả có cái khuynh-hướng mạnh lắm, coi thế thì biết cái văn-hóa Âu-tây ảnh hưởng thật xa mà thật rộng là dường nào!

Cái văn hóa có ảnh-hưởng rất xa mà rất rộng là cái văn-hóa Âu-tây của nước Pháp là chỗ sản-sinh, mà người Pháp là tay chủ động. Nước Pháp thừa-thụ cái chính-truyền văn-minh Hi-lạp La-mã, văn-hóa Hi-lạp La-mã qua người Pháp phát-dương quảng-đại một ngày một thêm trang-nghiêm xán-lạn, thêm tinh-vi lọc-lõi, bành-trướng ra khắp các nước Âu-châu đại-lục mà thành ra cái văn-hóa Âu-tây ngày nay; cái của hương-hỏa văn-hóa Âu-tây, nước Pháp bao giờ cũng đứng vào cái địa-vị trưởng-nam mà phân phát cho các anh em loài người trong thế-giới; người Pháp vẫn thường có một cái tự-hào với thiên-hạ rằng: Ta là một kẻ sứ-giả của nhà trời, chịu mệnh đấng thượng-đế, đem bó hoa văn-minh mà đi vãi khắp trên mặt địa-cầu; quả cũng có thế thật.

Cái xứ này, cái nước cỏ Nam-Việt này lại tinh-cờ mà lọt vào chính tay bảo-hộ của vị thiên-sứ vãi hoa kia; cái ngọn cờ ba sắc của nước Pháp cắm ở đâu thì cái văn-hóa Âu-tây càng đầm thấm hun xông ở đấy một cách rất mau mà rất mạnh càng như được mưa hòa gió thuận mà làm cho cái hạt giống văn-hóa ấy nảy nở chóng lên, càng như được thêm dầu tiếp mỡ mà làm cho cái ngọn đuốc văn hóa ấy bốc cháy dữ lên. Hơn bốn, năm mươi năm trời nước Pháp đặt bảo-hộ ở xứ này, dù có những mục đích khác về đường chính-trị, về đường kinh-tế đi nữa, nhưng cái mục-đích thứ nhất cũng vẫn phải cốt là đem tuyên truyền cái văn-hóa Âu-tây; mà nhân dân xứ này tuy bằng dầu cũng có một hồi ngỡ ngàn, nghi kỵ hoảng hốt, không hiểu ngay được rằng trong đám khói súng khai hoa, trong tiếng còi tàu thiết-giáp mà có lẫn cả cái đạo vị thâm-trầm của triết học, cái cách điệu thanh cao của văn-học, cái tuyệt-kỹ của các nhà mỹ-thuật, cái phong-nhã của cái hội sa lông đem lại cho mình, nhưng đến sau rồi cũng không còn có điều gì ngộ hội như thế nữa, người theo học Pháp-học càng ngày càng đông, thói ăn cách ở cũng bắt chước theo tây càng ngày càng giống, tưởng đến ngày nay để cũng không có mấy người còn bo-bo thủ-cựu mà không muốn biết tới cái văn-hóa Âu-tây là một cái văn-hóa đã lung-lộng cả trong đời người, ai cũng phải mê mục: túy tâm về những cái giàu, cái mạnh, cái đẹp cái sang là cái hiện-tượng tỏ ràng của cái văn-hóa ấy, vậy ai chẳng có thể nói chắc rằng cái văn-hóa Âu-tây ảnh-hưởng trong xứ này tất xa mà rộng bằng mấy ở cái xứ khác kia

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 27 Septembre 1926

Nước Pháp

Mấy bài diễn-văn của ông Poincaré

Ngày hôm chủ nhật, ông Poincaré đọc diễn văn ở St. Germain-en-Laye tại cuộc hội-nghị của những người thương-binh. Ngài có nói các nhà cựu-chiến-binh không có hiếu chiến, vì các nhà ấy đã rõ sự đau đớn về nạn chiến tranh lắm rồi, nên rất là sẵn lòng tán thành cho sự hòa bình.

Ngày hôm nay trong khi khai hội đồng hàng quán ở quận Meuse, ngài có đọc một bài diễn văn quan trọng về việc chánh-trị. Ngài có nhắc lại rằng khi ngài nhậm chức, thì muốn cứu vớt tiền franc đồng đang xụt xuống, chỉ có một cách như trong năm 1914, là bắt hết sự tranh giành lẫn nhau, cùng nhau hiệp lực mưu việc bổi phục. Ngài lại nói không phải chánh phủ không biết rằng chánh phủ sẽ gặp nhiều sự phản kháng, nhưng chánh-phủ chỉ biết cái lợi chung chứ không nghĩ đến cái lợi riêng.

Nước Đức

Việc giao-tế với nước Pháp

M. Stresemann có nói với viên phóng sự của bào *Matin* rằng ông biết trước về việc thân thiện với nước Pháp, tất các nhà chuyên môn binh vụ, và tài chánh sẽ phản kháng, nhưng có một điều hiển nhiên là ông Briand, và ông hai bên đã hợp ý nhau rằng hai nước có thể thân thiện với nhau được, để bài đắp cho cuộc hòa bình ở Âu-châu, mà nếu được các nước Bỷ, Anh, và Ý tán thành vào, thì việc thân thiện ấy lại càng hiệu lắm.

Ông Stresemann lại nói ở nước Đức đã nhiều lần hiểu cái lẽ cần thân thiện lắm, và chánh-chủ Pháp cũng đã thế lực để làm cho dư luận Pháp phải tán thành việc ấy.

Nước Lithuanie

Việc giao tế với nước Nga

Quan sứ-thần của nước Lithuanie ở Moscou đã đi nhận chức. Ông sẽ ký một bản giao-ước với nước Nga, trong bản giao-ước ấy, người Nga công nhận cho nước Lithuanie được thành Vilna. Bản giao ước ấy có ý phản đối nước Ba-lan.

Nước Ý

Việc ngoại giao

Việc ngoại giao đương lúc nào nhặt lắm. Vẫn có tin đồn rằng M.M. Mussolini và Chamberlain sẽ hội kiến với nhau. Ý M. Mussolini thì muốn cho liệt quốc cần thiệp vào nước Trung-hoa. Lại có tin rằng nay mai một chiến thiết giáp hạm nước Ý sẽ gặp tàu chiến Tây-ban-nha ở Tanger.

(*Indopacifi*)

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quý ông nào mua thì gửi tiền cho bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Bài diễn-văn của quan Toàn-quyền Varenne tại Hội-đồng Chính phủ

(tiếp theo)

Về việc bình bị thì quan Toàn-quyền nói rằng: « Trước khi trang hoàng trong nhà thì cần phải kiểm soát các khóa cửa đã. » Ngài nói rằng từ khi tranh chiến đến giờ và cũng tại Đ-quốc cần đến nhiều quá, cái số quân nhu của Đông-dương không đủ phòng bị. Khi ngài mới tới thương thuyết với bên bộ xin kịp gửi cho những đồ quân nhu còn thiếu, một mặt thì ngài thương-thuyết với quan Tổng-soái ở đây để thực hành cái chương-trình chỉnh đốn binh bị để phòng việc giữ bờ cõi phía Bắc, vì là việc binh bị hiện thời chẳng khác gì binh bị hồi mười năm về trước.

Từ xưa đến giờ đối với việc binh bị thì người bản-xứ chỉ phải cung dưỡng có giới hạn mà thôi. Ngài định giảm cái sự hạn tại ngũ xuống nhưng mà làm thế nào cho tăng cái phần giúp của người bản xứ đối với việc binh bị được. Là giảm cái thời hạn tại ngũ xuống hai năm, nhưng tăng cái số quân trừ bị lên rõ nhiều cho hợp với lời thỉnh cầu của dân mà lại lợi cho việc vệ-phòng của xứ Đông dương nữa. Sau nữa ngài định lập ngay tại đây một đạo quân Đông-dương lấy những người Đông-dương vào các ngạch, cấp bằng tương-tự như người Âu, mà lấy bớt đần thì người bản xứ hãy cho vào các hàng ấy tức như là người Anh đã làm ở bên Ấn-độ vậy.

Các văn-đề quan trọng ấy, bởi tháng tư trước, Hội-đồng quốc phòng đã bàn bạc xác đáng rồi.

Về những việc can thiệp đến sự lợi hại của Đông-dương thì quan Toàn-quyền nói rằng phàm các tờ hợp đồng nào có ý tư vị cho các tư gia thì không có chữ ký của ngài bao giờ, vì là sai quyền lợi của toàn xứ không có thể vì riêng ai mà xâm phạm đến được. Như mỗi khi Hội-đồng chính-phủ thường trực xét đến việc gì mà xem ra chưa khảo sát kỹ hoặc là không lợi cho tài-chính thì việc ấy tức khắc đề rã ngoài văn-đề để khảo sát lại. Bởi vậy ngài có xin Hội-đồng chính-phủ sử lấy một ban khảo sát về các tờ hợp-đồng đề trình ngài rõ. Ngài nói cái chức trách của quan Toàn-quyền to thật, nhưng ý ngài không muốn lợi dụng là vì phạm làm điều gì ngài phải trình bày với chính-phủ Pháp, sau nữa ngài lại tự coi ngài có một cái trách nhiệm đối với dư luận bên này, ngài thiết tưởng lại nên báo trước cho công chúng biết những điều dự định của ngài để cầu lấy điều chỉ bảo hay cùng sẽ đến sự phản đối nữa.

Cách này tuy bất tiện thật, tỏa như việc dự định đang thuế mối để lấy tiền cho đủ số dự toán vừa đây, chẳng những không được mấy người tỏ ý kiến gì hay mà lại có người phản đối một cách thô bỉ nữa, tuy thế mặc lòng, ngài cũng chưa lấy làm nỗi chi mà vẫn cứ đem lòng thành thực ra tỉ tỉ nữa xem sao.

Đối với các quan thủ hiến các xứ, ngài cũng không giữ kẻ lấy hết quyền và ngài không muốn can thiệp đến quyền riêng của các quan là để cho các quan được tùy thì hết các quyền theo như chỉ dụ và luật lệ đã định. Cái chỉ định phân quyền ấy, ngài lại khuyên cả các quan dưới ngài bất cứ vào hạng nào cũng nên noi theo nữa. Vì có mở mang cái chỉ ấy thì mới có thể khiến cho nhân dân biết tự quản trị lấy các quyền lợi của mình. Như ngày nay bao nhiêu chức trách về việc công tại Đông-dương đều ở trong tay chính-phủ Pháp cả, vậy theo cái chủ nghĩa phân quyền thì sau này chính-phủ Pháp sẽ nhờ bớt công việc đi mà chỉ còn giữ lại cái quyền kiểm soát cái chức vụ hão hộ mà thôi, tức là chức vụ đề kỷ trong các tờ hòa ước vậy.

Mới đây trong bài diễn-văn của quan Thống-sứ Bắc-kỳ đọc tại Nhân dân đại biểu viện có câu rằng: « Vị xã thôn và bởi xã thôn. »

Cái cách khiến cho dân bản xứ càng ta càng sức hay hơn cả là cách giữ làm sao cho cái chế độ thôn xã được nguyên toàn, vì cái chế-độ thôn xã ấy xưa nay bao giờ cũng vẫn là nền quốc túy của dân Annam mà dân các [illegible] phải lợi dụng thôn xã thì mới có thể thực hành những điều sửa đổi cần sau, nhưng tôi cần có một người con gái sinh hoạt trong xứ là việc lập sổ khai sinh tử giá thú, việc làm sổ điền thổ. Việc lập ra nông phố ngân hàng cũng vậy, phải nhờ về thôn xã làm.

Đối với bên bộ Tam-jo-địa thì quan Toàn-quyền cũng thành cầu như trên kia, nghĩa là theo cái cách địa phương phân quyền. Bao nhiêu các quan Toàn-quyền ở đây chẳng ít thì nhiều, đều đã phải bẻo thủ lấy chức trách của mình cho chính-phủ Pháp khỏi can thiệp đến, còi bên chính luôn luôn phải kéo phiền chân thành ra mắt thì giờ về những việc định chức trách.

(*Còn nữa*).

Tin Nam-kỳ

Việc buôn súng lậu

Chuyến tàu « *Min* » bên Tây sang vừa rồi, ông chủ tàu có bắt được nhiều súng lục buôn lậu sang bên này lắm. Vì việc bắt được súng ấy, mà có hai người linh thủy xuống tàu đi đến *Singapour* thì lên bộ Chính phủ Anh được tin đã cho bắt hai người linh thủy ấy đem lên tàu « *Angkor* » giải về Saigon rồi. Tòa án thủy quân đã xử hai người linh ấy mỗi người phải 8 tháng tù và một người phải 1 tháng về tội đào binh.

Trước sẩu vừa rồi, sở mật thám cho xuống khám tàu ấy thì thấy một cái tủ có đựng 5 khẩu súng lục và 500 viên đạn ở đó.

Việc buôn súng lậu ý bắn pháo tài lắm, cho nên không bao giờ ở Đông-dương thấy nhiều người phải bắt như mấy độ này.

Giải đáp những điều pháp-luật

Có nhiều ngài gửi giấy hỏi về pháp luật thấy trả lời chậm trễ, thì có ý trách bản quán. Sự trách cứ bản quán xin chịu, song xin các ngài xét cho rằng, giấy gửi đến mỗi ngày nhiều, quá không sao giải-đáp xuể được. Thiết tưởng mỗi ngày giải đáp một hay hai bài đã là nhiều lắm rồi; vì công việc của bản quán không phải chỉ có một việc ấy mà thôi, mà vì phòng có muốn giải đáp hết các bài hỏi nữa, thì một người chuyên việc cả ngày vị tất đã xuể. Vậy xin các ngài coi mục này cũng như một mục thường thức khác, có cái ý nghĩa tích lợi chung cho tất cả các bạn đọc báo, chứ không thấy chậm giải đáp riêng một ngài nào mà trách bản báo. Mong rằng các ngài lượng xét cho.

LỜI HỎI. — Xin quí-báo làm ơn chỉ bảo cho tôi một việc như sau này:

Nguyên tôi có chơi một hát họ đóng làm 12 tháng, mà tôi đã đóng được 6 tháng, không may người cầm cái họ người ta chết mất, người con gái người ta không thể đóng đang được, nên có nói với tôi xin gép trả lại dần, tôi nghĩ thương tình người mẹ mà bằng lòng cho gép, được vài tháng đầu thì còn trả chầy chầy đến tháng thứ ba thì cô khất lần cô ấy không muốn trả, vậy bây giờ tôi có thể đem những biên lai sáu tháng họ ấy ra tòa án để kiện bắt người con gái ấy phải trả cả tôi một lần được không?

Ph. h-L.

VIỆC HANOI

Khởi-tiết

7 giờ	27 độ
15 giờ	29 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ	12 (0
nhì,	11 00
ba,	10 50
Thóc hạng nhất,	6 50
Ngô	5 90

Giá hạn: — Kể từ ngày 29 Sept. 1926, giá hạn ở kho Nhà-nước định là 18 l. 28.

Thị giá quốc trái:

Ngày 28 Septembre 1926

3 %,	hoàn đền	83 l. 85
3 1/2 %,	hoàn đền	83 l. 60
4 %,	vĩnh viễn 1917	45 l. 30
4 %,	» 1918	43 l. 25
5 %,	» 1920	62 l. 35
6 %,	hoàn đền 1920	69 l. 85
6 1/2	1925	87 l. 35
3 %,	vĩnh-viễn	48 l. 40
5 %,	1915-1916	52 l. 95

Tin tàu. — Tàu *Compiègne* mang thư sang Pháp trước các vật khác gia không kể, đến ngày thứ hai 4 octobre hồi 6 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Saigon ghé qua Tourane và Qui-nhơn.

Đến Saigon sẽ đáp sang tàu *Angers* chừng ngày 4 Octobre thì khởi hành.

Các thư từ sang Pháp ở Hanoi đã đem một chuyến thứ nhất lên 5 giờ sẽa bằng xe lửa chạy lúc 12 giờ 56 trưa hôm nay. Ngày mai 29 septembre lại có một chuyến nữa nhưng chỉ mang thư kể ông thôi đi Haiphong bằng xe lửa chạy lúc 6 giờ 20 phút.

Các thư-từ để lên quan Toàn-quyền. — Phàm các đơn từ giấy má gì để lên quan Toàn-quyền thì từ nay trở đi không nên gửi về Saigon mà phải gửi ngay cho Hanoi vì sẽ có thuận phái Toàn-quyền lại đưa về Hanoi như cũ rồi.

Quan Phó Toàn-quyền Monguillot đã về tới Hanoi. — Như lời bản báo đã nói trước, quan Phó Toàn-quyền Monguillot về dự Hội-đồng chính phủ ở Saigon đã đo tàu *Claude Chappe* trở về Bắc sáng hôm kia. Cô M. Durand là thư-ký riêng cũng đi với ngài.

Chiều thứ hai quan Phó Toàn-quyền đã lên tới Hanoi. Ngài định ở Hanoi mấy ngày, rồi lại về Saigon để cùng với quan Toàn-quyền Varenne đáp tàu về Pháp.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Đường xe lửa Hanoi-Haiphong. — Từ hôm nọ Công ty xe lửa đã cho phu làm ra-riết để sửa lại con đường xe lửa Hà-nội — Hải-phòng đi được thông-đồng, thì chiều hôm kia xe đã đi thông đồng được tới km 13. Nhưng chẳng may mấy hôm nay trời lại mưa gió thế này, thành-thử mực nước lại lên, những công-phu sửa-sang từ trước lại hư-hỏng mất nhiều, vậy còn chưa biết đến bao giờ đường xe-lửa Hà-nội — Haiphong mới đi lại thông đồng được như xưa.

Bắc kỳ nhân dân đại biểu viện. — Bắc-kỳ nhân-dân đại-biểu viện, ngày hôm bắt đầu họp đại hội-đồng vừa rồi, có điện về bộ Thuộc-địa mừng đức Giám-quốc và quan Thuộc-địa bộ tổng-trưởng, nay tiếp được điện đáp lại như sau này :

Saigon, ngày 25 septembre 1926

Quan Toàn quyền gửi cho quan Thống-sứ Bắc-kỳ Hanoi,

Số 2269 nối theo điện-tín số 18685 của ngài và số 2097 của tôi ngày 3 vừa rồi. Thuộc địa bộ điện rằng: «nhờ ngài thay lời đức Giám-quốc và tôi cám ơn các nghị-hội có điện biểu tình mà ngài vừa mới chuyển đệ về bộ.»

Bản dịch của văn phòng N. D. Đ. B. V.

Đường xe hỏa nhà nước. — Kể ... các đường chuyến xe gọi là tàu vét (trains tramways) và mấy hạng vé, có giảm giá như sau này :

1· Vé khứ hồi hạng nhất, và hạng nhì. Vé khứ hồi hạng nhất thì tiền cước mỗi kilomètre là 0$0375, chứ như vé một lượt, thì mỗi kilomètre tiền cước là 0p 06.

Vé khứ hồi hạng nhì, thì tiền cước mỗi kilomètre là 0p 0275 chứ như vé một lượt, thì mỗi kilomètre tiền cước là 0p. 04.

2· Tiền cước hạng ba như sau này :

0p 02 một kilomètre vé một lượt về các chuyến xe thường (trains ordinaires).

0p.016 một kilomètre, vé khứ hồi về các chuyến xe thường.

0p. 014 một kilomètre, vé một lượt, về các chuyến xe gọi là tàu vét, (trains tramways).

3· Tiền cước hạng tư như sau này :

0p.0 8 một kilomètre về các chuyến xe thường.

0p.0065 một kilomètre về các chuyến xe gọi là tàu vét, và các chuyến xe hàng hóa và hành khách (marchandises-voyageurs).

Sở xe đám ma của M. L. Chức, đến 1er octobre 1926 sẽ giọn lên phố hàng Cót, số 22. 5.888

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY NÓI số 236
3018.

Tòa án Đại-hình. — Ngày hôm nay tòa án đại hình xử việc sau này :

Hôm 19 décembre 1925 một người đàn bà Khách tên là Coc-thị-Hô ở Yên-lạc đến chơi nhà Triệu-danh-San ở Gia-hội, (Lạng-sơn) rồi nói chuyện với Triệu-danh-San rằng đến 21 tháng ấy thì định giở về làng và phàn nàn rằng đi ở vùng ấy bảo lãnh mà không chắc chắn thì cũng lấy làm ngại. Anh tên San là Hoàng-văn Hộ nghe nói như thế liền rủ Hoàng-danh-Say và Hoàng-danh-Khoay là bạn rồi đến chờ thị Hô ở quãng vắng mà hiếp dâm, lại gọi thêm tên Gi-Chi người ở Pac-mac bên Tàu, có súng lục, cũng đi theo nữa.

Ngày 21 décembre, Coc-thị-Hô ra về đi cùng với Hoàng văn-Cam, 16 tuổi. Độ 10 giờ sáng hai người đi qua quãng rừng rậm ở Khan-rang thì có bốn tên hung đồ cầm dao và một kẻ ấu súng lục ra đón đường, chúng lấy khăn và giây trói thị-Hô và Hoàng văn-Cam, rồi giắt hai người vào trong rừng. Cam thì bị chúng trói vào gốc cây, còn thị Hô thì tên Say giơ súng ra dọa để cho lũ tên Khoay và Hô Say Gi chi chuyền nhau mà hiếp. độ ba giờ, tên Ho lại hiếp Thị-Hô một lần nữa. Rồi đó chúng bóc lột hết đồ tư trang và những quần áo để trong một cái đẫy với 6$73 của thị ... người có thể làm chúng tiết lộ việc của chúng ra, cho nên lúc bốn giờ chúng bàn nhau giết quách đi. Hoàng văn-Hô và Hô-gi Chi đem Hoàng văn Cam vào giữa rừng, rồi thừa lúc Cam cúi xuống, Gi-Chi giơ dao chém ba nhát đứt đầu ra. Xong, chúng bỏ thây đó mà trở ra với hai tên kia. Hai tháng về sau, Hô và Say muốn cho biệt tích ác phạm ấy, bèn vào rừng tìm cái thây ấy đã bị mãnh-thú ăn gần hết đem về chôn ở gầu một cái suối rồi lấy lá khô lấp đi. Chính chỗ ấy là chỗ mà hôm 16 mars 1926, tên Hoàng-danh Say dẫn quan thẩm-phán đệ-nhất-cấp Thất-khê đào thấy. Thầy thuốc khám nghiệm, xét rằng đốt xương sống thứ ba ở cổ còn vết chém.

Khi giết Cam rồi, bốn đứa bèn nhau đem Coc-thị Hô đi để bán. Đêm hôm ấy, Say, Di Chi và Hô đưa thị sang Tàu, giam trong mười ngày tại nhà một tên Khách ở Na-khương, lại giam trong 40 ngày tại nhà một tên Khách ở Pon-Nang. Thị ấy ở làm con nụ ở đó rồi nhân có người ở vùng nhà qua buôn bán với Khách, thị ấy mới thông tin được về nhà.

Vì có giấy của chính-phủ Pháp đòi, cho nên quan Tàu mới bắt và đem thị về địa giới Bắc-kỳ giả.

Hoàng-văn-Hô, Hoàng-danh-Say và Hoàng-chan-Khoay nhận rằng có phạm tội cưỡng dâm, nhưng chối không ăn cướp của Coc-thị-Hô, và đổ cho tên Hoàng-di-Chi (biện trốn) cướp của thị ấy, nhưng thị Hô khai rằng cả bốn đứa cướp đồ của thị ấy.

Trước mặt quan thẩm-phán đệ-nhất-cấp Thất-khê thì chúng đã thú rằng có bàn nhau giết tên Cam để đem thị-Hô sang Tàu bán, nhưng sau chúng phản-cung mà đổ riệt cho Gi-Chi giết Cam và đem thị-Hô đi bán. Xét ra thì chưa đủ chứng cớ rằng ba tên này có can vào việc giết tên Cam, nhưng chắc chúng nó cũng có a-tòng, có giúp sức và có dặn-dò nhau cả. Vả lại tòa dự thẩm đã xét rõ rằng tên Gi-Chi và tên Say có đem thị Hô sang Tàu bán cho một tên Khách lạ, mà Hô và Khoay có a-tòng vào tội ấy.

Tòa xét xong rồi kết án phạt Hoàng-v Hô, Hoàng-danh-Say và Hoàng-chan-Khoay đều phải tội xử-tử và bắt phải bồi thường 1000 đồng cho Coc-thị-Hô. Còn Hoàng-gi-Chi tức Hô-gi-Chi (biện trốn) hễ khi nào bắt được sẽ lại xét.

∴

Ngày mai xử đến việc Chéu-Kim tức Tchao-Kam tức Khay-Boóng, Hô gong-Ngo và Hô-yoc-Chi can về việc lưu thông hào giả ở cõi Đông-pháp.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Bắt đầu từ 1er octobre trở đi lớp tối luyện tập các học-sinh thi vào trường Cao-đẳng tiểu-học sẽ học cả sáu ngày trong tuần-lễ, chỉ trừ ngày chủ-nhật không học thôi.

Toán học sẽ do một ông giáo riêng dạy.

Học-phí mỗi tháng ba đồng. Giấy xin học phải gửi đến Trung-Bắc Học-hiệu 22 phố Lamblot.

Cái án mạng ở ga Đông-anh. — Trong một số báo trước, bản quán có thuật việc một người hành-khách là ... bre, hồ 4 giờ chiều, người ấy đến ga lấy hai cái vé đi Hanoi. Nhưng người phát vé đưa có một, thành ra hai bên sinh sự cãi nhau, người làm ga đuổi người nhà quê để đánh, nhưng không đuổi kịp, có gọi mấy người qua đường bắt đánh hộ. Có mấy người xúm vào đá hăng quá, người nhà quê chạy lên đồn trình xong thì quay ra chết. Nay mổ tử-thi xét ra người ấy chết vì dập lá-lách. Tòa án đã sức bắt một người ký ga Đông-anh và 4 tên tùng đảng giải về Hanoi tra cứu.

Việc kiểm soát các phiến ảnh ciné ma. — Trong báo *Indochine Républicaine* mới rồi có đăng một bài xã thuyết bàn về việc kiểm soát các phiến ảnh *cinéma*. Ai cũng biết rằng ít lâu nay tại Hà-nội và Saigon có đặt ra một hội-đồng kiểm soát các dây ảnh, rồi mới cho đem chiếu tại các rạp. Báo *Indochine Républicaine* bàn rằng việc đặt hội-đồng ấy còn khuyết điểm là vì người đi xem phần nhiều là người Annam mà hội-đồng kiểm soát không có một hội-viên Annam nào cả.

Hiệu thợ cạo mất trộm gương. — Ngày 27 septembre Phạm-v-Phúc là chủ hiệu thợ cạo ở ngõ Phủ-doãn số 3, có trình mất trộm một cái gương to và quần áo đáng giá 100 đồng. Nay đã bắt được đứa ăn trộm và thấy đủ các đồ cùng quần áo lấy ở nhà thợ cạo ấy. Có mấy người mua phải của gian cũng phải bắt.

Ngạch quan-lại. — M. Phạm-huy-Lương, tri-huyện hạng ba, tòng sự tại tòa ba, phủ Thống-sứ, nay đổi đi giúp việc các quan tỉnh Ninh-bình.

M. Trần-văn Liên, tri-huyện hạng ba, tòng sự tại phủ Thống-sứ, nay đổi đi giúp việc các quan tỉnh Hưng-yên.

Ngạch học chính. — M. Chu-duy Tung, giáo học thi sai hạng tám tại trường Trâm-phương (Nam-định), theo như đơn xin, được nghỉ giả hạn một năm, kể từ ngày 1er Octobre 1926.

D trường. — Trường sơ-đẳng Thổ phép huyện Thanh-miện (Hải-dương), trước ở làng Thanh-miện, nay dời sang làng An-xá.

Ngạch khán hộ. — M. Nguyễn-văn-Lam, khán hộ tạm thời ở Hưng-yên, đã trúng tuyển kỳ thi ngày 27 janvier 1923 nay được bổ khán-hộ tập sự tại nhà thương Bảo-hộ.

Đi đâu thế? — Ai cũng nhớ rằng ngày tháng bảy tây mới rồi, bà cụ Lê-thị-Phán 65 tuổi, ở phố Cầu-gỗ, có trình cẩm rằng có cháu gái tên là Lê-thị Lê 23 tuổi, nhận tiền đi chợ rồi không về nữa. Bà cụ nghi có ả ... gì trong nhà không, thì quả xét ra có ả lấy quần áo và đồ đạc đáng giá 89 đồng đem đi. Sở Mật-thám bấy nay dò xét mãi, nay mới tìm thấy ả ở phố hàng Gai, số nhà 52 tại nhà ông làm việc sở Lục-lộ. Hỏi thì có ả chịu nhận là có ăn trộm của bà cụ, nhưng đã trót đem cầm Vạn-bảo mất rồi.

GIUP DÂN BỊ LỤT ! ! !

Đến tối hôm thứ tư 29 septembre, tức là 23 tháng tám ta này, rạp chớp ảnh, « Ciné-ma Palace Hanoi » sẽ tổ chức một cuộc múa hát và chiếu bóng rất đặc biệt để lấy tiền cứu giúp cho dân các miền bị lụt.

Vậy ước rằng tối hôm ấy, các nhà từ thiện Hà-thành, nên đến chứng kiến cho đông, trước là hưởng cuộc vui, sau là giúp được đồng bào bị lụt trong khi chìm nổi

Bao nhiêu tiền thu được, tối hôm ấy, rạp Cinéma Palace xin cúng cả.

CHƯƠNG-TRÌNH
PHIM ẢNH NƯỚC LỤT
của hội Indochine Films et Cinéma mới chụp
QUAN TOÀN-QUYỀN ĐI SIAM
LA CROISIÈRE DU NAVIGATION
Đại hài-kịch 6 đoạn

Ai xem phim ảnh này cũng phải cười, mà sự cười, ở đời mình, chưa từng phải cười nhiều đến thế bao giờ.

BỌN HÁT « GINA NELLO »

Bà Yette, Bernard và Anna Belly tình-nguyện ra sân khấu múa hát hết tài để hiến công chúng một cuộc múa hát hay ực điểm.

Những người Annam bị lụt khốn khó trông mong các ngài cũng là người annam đọc đến tờ giấy này xin lưu tâm đến cứu giúp cho Đồng-bào đói khát.

ĐÁM CƯỚI NÊN ĐI Ô-TÔ
Xưởng Aviat — Hanoi
Có cho thuê ô-tô lịch-sự 20$ một ngày Không kể tiền xăng, và tiền dầu hay 0p.20 một kilomètre, mà 200 km đi-thượng thì 0p.18 một cây.

Phường đi lừa-đảo — Trần-thị-Sở, 35 tuổi, bán hàng gạo ở số 2, phố Cầu-gỗ, trình một kẻ không biết tên là gì, lừa mất 4 đồng bạc và một ít gạo giá đáng một đồng.

Mất ví da — M. Hoàng-Sử là học-trò trường Thuốc, trình mất một cái ví da trong có đựng 6 đồng, thẻ và các giấy má.

Hai thằng bé ăn cắp khuy vàng. — Có hai thằng bé con tên là Bao và Khang, đều làm nghề đi bán lạc luộc, ăn cắp cái khuy vàng của Nguyễn-v-Khang, người làng An-quyết qua Hà-noi, nên đều đã bị bắt giam xét.

Vô ý làm người bị thương. — Nguyễn-văn-Châu, 28 tuổi, làm bồi ngựa cho hiệu Arzini, can việc vô ý làm cho Ng-v-Vương, 49 tuổi, làm phu xe, bị thương, vậy đã đòi để xét hỏi.

Ân thưởng. — Được tin rằng hai anh em ông Mai-thanh-Các và Mai-thanh-Côn là chủ phường ảo-thuật và xiếc Đại-Việt khi bắt đầu vào khai-diễn tại Huế đã được ân tứ kim-khánh kim-tiền cùng các huy-chương; mới đây sang khai diễn tại Cao-mên, lại được quốc-vương nước ấy ân tứ kim tiền và các bội tinh nữa. Vậy xin có lời mừng hai ông.

Tại ga xe hỏa và bến tàu thủy. — ... 1926 số người đi lại ở ga xe hỏa và bến tàu thủy như sau này :

Tại ga xe hỏa

Số người đến :	45 người	Âu
	1595	—	Á
Số người đi :	93	—	Âu
	1753	—	Á

Tại bến tàu thủy

Số người đến :	1 người	lính
	518	—	Nam
Số người đi :	3	—	lính
	390	—	Nam

Cái biên-lai 3 840 đồng. — Có một cái biên-lai 3 840 đồng của nhà Ngân-hàng Đông-dương biên-nhận cho một người Tây, thấy bỏ trong một cái hộp thư, thì đã đưa về sở cẩm giả cho người Tây ấy rồi.

Kẻ trộm trèo tường. — Đêm vừa rồi, quân trộm trèo vào nhà một người Tây ở số 42 bis, phố Đỗ-hữu-Vị, lấy mất món tiền 27 đồng và các đồ nữ-trang giá đáng 300 đồng.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Monter, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casaux* ».

Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 3003

Mấy phố không có điện. — Ngày 30 septembre từ 6 giờ đến 7 giờ sáng, các đường giây về khu France, Hôpital, Bobillot không có điện.

Các tin vặt. — Vou-you-Sam 58 tuổi là người Trung-hoa ở hàng Buồm số 120 báo tin nhiều hàng hóa đáng giá 120$88 của thị Ung Phu ở Bokéou mới sang.

Đỗ-thị-Đình 43 tuổi và Nguyễn-thị-Dai 45 tuổi, bị cô giáo Nguyễn-thị-Sửu kiện là ăn cắp quần áo đã phải giải đến sở Cẩm để xét hỏi.

Hội-chợ Hanoi

Mọi việc ở Hội-chợ năm nay sẽ bắt đầu từ ngày 28 Novembre, đến ngày 12 Décembre thì thôi.

Quan Đốc-tơ Bi-cơ-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gio, số nhà 33, Hanoi, ông nói 314.
Quan Đốc-tơ có cả nhà cho người ốm, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 312

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc xổ số của hội Quân-công bội-tinh. — Đến ngày thứ sáu 1er Octobre này, hồi 5 giờ chiều, sẽ sổ số cuộc đánh số của hội Quân-công bội-tinh « *Loterie des Médailles Militaires* » tại nhà hát Tây. Có quan Đốc-lý thành-phố chủ tọa.

Hội Phú xá. — Hội Phú-xá tức là đình thờ vọng đức Trần-Hưng-Đạo đại vương ở làng Phú-xá, huyện Hải-An, thuộc tỉnh Kiến-An, hàng năm mở hội tế-lễ vào khoảng từ rằm đến 20, 21 tháng tám ta, con-công đệ-tử thập-phương không đi Kiếp-bạc được thì về đây chiêm bái, bắt là bắt ma cũng nhộn-nhịp đông không biết bao nhiêu mà kể

Năm nay làng Phú-xá đóng đám từ ngày 18 tháng tám ta. đến số tại làm lễ cáo-yết rồi tế một tuần ; qua ngày 19 dân hàng huyện tế ; đến ngày 20 là chính sóc thì cửa đình mở rộng để thiện nam tín nữ thập-phương lại chiêm bái ; đoạn ngày 20, đến tối dân làng sở tại lại tế một tuần nữa là giã đám đóng cửa đình.

Từ trung-tâm-điểm thành-phố Hải-phòng xuống đến đền Phú-xá phải đi mất hai hào xe tay một lượt, hành-trình vào khoảng hai mươi phút đồng hồ, đường dài ước bốn ki-lô-mét. Xe đi từ trong thành-phố xuống lối đường Lạch-tray đến chỗ ngã-tư quán Bà-mau thì rẽ về bên tay trái, rồi thẳng mãi đến đầu đình làng Kiều-sơn là hết, đường trải đá thì lại dẽ về phía bên tay trái xuống con đường đất, một bên là làng Hạ-đoạn và một bên là làng Phú-xá, cứ thế đi một mạch vào đến đền. đường đất dài ước một ki-lô-mét. Vất-vả nhất là đi trên con đường đất này, bề ngang chỗ rào rộng lắm được hai thước rưỡi tây, chỗ hẹp không đầy một thước, đường sống trâu gồ ghề xấu quá, đi chân còn nhọc-nhằn thì đi xe cũng chẳng phải là tiện, nên xe nổ

(*Xem trang thứ ba cột thứ hai*)

So 73

BẮC-TỐNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Dương lệnh-bà buồn rầu mà lui ra *Vương khâm* nhân lúc vắng người, lại cố bắt sứa tâu *Tống Chân tôn* nên phá bỏ *Thiên ba-lâu*. *Tống Chân-tôn* nghe lời, sai *Tạ-kim-ngô* vâng lệnh đem quân đi phá.

Khi thánh-chỉ ban xuống, *Vương-khâm* và *Tạ kim-ngô* mừng rỡ không biết đường nào. Tin ấy truyền đến *Vô-ninh-phủ*, *Dương* lệnh-bà ngẫm-nghĩ rất lấy làm căm-tức, mới cùng *Thái-quận Sài* phu nhân thương nghị mưu kế.

Dương lệnh-bà nói :

— Không ngờ *Tạ-kim-ngô* lại tâu bậy mà xin triều đình phá bỏ *Thiên-ba-lâu* Quan *Vương* khu-mật lại có ý bênh, lấy lời tâu của *Tạ-kim ngô* làm phải. Nay thánh-thượng đã chuẩn tấu sai *Tạ kim ngô* đến phá hủy. Nếu ta không nghĩ kế chi mà giữ được thì thật là để một sự sỉ nhục cho phu-quân ta vậy.

Thái quận Sài phu-nhân nói :

— Để tôi vào yết-kiến *Bát-vương* điện-hạ mà thương nghị xem sao. Hoặc nhờ điện-hạ tâu lại với thánh-thượng, may ra thánh-thượng có hồi tâm chăng !

Dương lệnh-bà nói :

— Nếu vậy thì nên phải đi ngay, chớ có chậm-trễ.

Sài phu nhân cáo-từ *Dương* lệnh-bà, rồi đi đến phủ *Bát-vương*. Khi làm lễ tương-kiến xong, *Sài* phu-nhân nói với *Bát-vương* rằng :

— Thánh-thượng quá tin lời tâu của *Tạ-kim-ngô*, sai phá hủy *Thiên-ba lâu*. Và *Thiên-ba lâu* lập ra là theo mệnh-lệnh của đức tiên-đế, dám xin điện-hạ nghĩ đến cái công cha con họ *Dương* một lòng trung-thành báo-quốc mà can-ngăn thánh-thượng, bãi việc phá hủy *Thiên-ba-lâu* đi thì nhà họ *Dương* sẽ được đội ơn vạn bội vậy.

Bát-vương nói :

— Thánh-chỉ đã ban xuống thì ta không thể can-ngăn ngay được. Và cái *Thiên-ba-lâu* không tiện cho lối sứ-thần qua lại, thánh-thượng vẫn có ý muốn bỏ đi đã lâu. Bây giờ còn một kế này : *Tạ-kim-ngô* là người hám lợi, phu-nhân nên về nhà thương-nghị, đem nhiều vàng ngọc đến lễ biếu cho hắn, để hắn hãy tạm hoãn trong ít ngày, đợi có cơ-hội nào, bấy giờ ta sẽ liệu lời tâu bày với thánh-thượng.

Sài phu-nhân vâng lời, thuật chuyện cho *Dương* lệnh-bà biết. *Dương* lệnh-bà nói :

— Nếu hắn đừng phá hủy cái lầu ấy thì dẫu vàng ngọc ta cũng chẳng tiếc gì, chỉ sợ hắn không chịu nhận mà thôi.

Sài phu-nhân nói :

— Ta cứ sai người tâm-phúc đưa đến mà nói cho khéo, khi nào hắn lại không nhận !

Dương lệnh bà nghĩ lấy làm phải, liền lấy bốn mươi lạng vàng và một vòng đai ngọc, sai người đưa đến nói với *Tạ-kim-ngô*

Tạ-kim-ngô trông thấy lễ hậu, quả nhiên xiêu lòng, nhưng làm ra bộ kiêu-ngạo mà rằng :

— Xưa nay lệnh-bà chỉ quen cậy thế triều-đình, ngày nay cũng đã biết đến *Tạ-kim ngô* này ru !

Người tâm-phúc là *Lưu-hiển* nói với *Tạ kim ngô* rằng :

— Nhà họ *Dương* đã chịu quy phục, đưa lễ vật đến cầu ngài, tại ngài cũng nên làm ơn hãy tạm hoãn trong ít lâu, may ra triều-đình đổi ý, không phá hủy nữa, tất sao *Dương* lệnh-bà cũng lại phải hậu tạ, há chẳng trọn cả đôi bề ru !

Tạ-kim-ngô nói :

— Nhà-ngươi nói có lẽ phải !

Tạ-kim-ngô nhận lễ, rồi sai người về trả lời cho *Dương* lệnh-bà được biết. *Dương* lệnh-bà mừng thầm mà bảo rằng :

— Nếu *Tạ-kim-ngô* thôi không nói đến việc ấy thì tất thánh-thượng cũng chẳng nghĩ chi.

Dương lệnh-bà lại sai người thuật chuyện với *Bát-vương* và nhờ *Bát-vương* nghĩ cách để tâu giúp. Không ngờ việc *Tạ-kim-ngô* ăn lễ, đã có người tiết lộ cho *Vương-khâm* biết. *Vương-khâm* liền tâu *Tống Chân-tôn*, giục làm việc ấy.

Tống Chân tôn lại giáng chỉ cho *Tạ-kim-ngô* phải lập tức đi phá hủy ngay. *Tạ-kim-ngô* bất đắc dĩ phải đem người đến phá, nhưng chỉ phá có một từng trên cùng, còn từ từng giữa trở xuống, vẫn để nguyên vậy.

Bát vương sai người thông báo cho *Dương* lệnh-bà biết và bảo rằng :

— Việc ấy không thể nào tâu xin được, chỉ còn một cách sai người đi gấp ngay đêm, sang Tam-quan gọi *Dương* lục-lang về để thương-nghị, may ra có mưu kế gì chăng.

Dương lệnh-bà nghe báo, buồn bã không biết đường nào. *Bát-vương* nói với *Dương* lệnh-bà rằng :

— Thân-mẫu nên theo lời *Bát-vương* điện-hạ mà sai người đi gọi anh con về. Nếu không thì lần này nó đã phá được *Thiên-ba lâu*, lần sau đến *Vô-ninh-phủ* cũng khó lòng mà bảo toàn vậy.

Dương lệnh-bà nói :

— Con nói dẫu phải, nhưng sai ai đi được bây giờ ?

Cửu muội nói :

— Con đã thông-thuộc đường lối Tam-quan thì để con xin đi.

Dương lệnh bà nói :

Nếu vậy thì con nên đi ngay.

Cửu-muội sửa-soạn hành-lý, rồi cáo từ thân-mẫu, thẳng đường đi sang Tam-quan. Bấy giờ đang vào hồi tháng năm, tiết trời nóng bức. *Cửu-muội* đi trong mấy ngày, đã đến Tam-quan.

Khi vào tới nơi, *Cửu muội* nói với *Dương* lục-lang rằng :

— *Tạ-kim-ngô* tâu với thánh-thượng xin phá hủy *Thiên-ba-lâu*, thân mẫu sai em ra đây gọi anh về ngay để thương-nghị mưu-kế.

Dương lục-lang kinh ngạc mà bảo rằng :

— Việc ấy mà các quan văn võ triều-thần, chẳng ai dám can-ngăn, *Bát-vương* điện-hạ cũng khoanh tay ngồi nhìn hay sao !

Cửu muội nói :

— *Bát-vương* điện-hạ cũng đã cố can mãi, nhưng thánh-thượng không nghe. Chính *Bát-vương* sai người đến bảo thân-mẫu em nên gọi anh về để thương-nghị.

Dương lục-lang buồn-rầu không biết đường nào, gọi *Cửu-muội* vào nhà trong mà bàn kín rằng :

— Ta trấn thủ ở đây là một nơi trọng-yếu, tiếp-giáp với đất *Liêu*, nay tự-tiện bỏ về, nếu triều-đình biết đến, tất có tội nặng. Tiến thoái lưỡng nan, ta biết xử-trí thế nào cho được.

Cửu-muội nói :

— Thân-mẫu đang có lòng mong-đợi, hay là anh cứ liều bỏ về trong mấy hôm, khi yên việc rồi, sẽ lại quay ra sơn-trại.

Dương lục-lang lại gọi *Nhạc-thắng* mà bảo rằng :

— Thân-mẫu tôi có chút việc cần, muốn cùng tôi thương lượng, nay đã sai người đến triệu. vậy tôi phải lên về trong mấy ngày. Tướng-quân cùng *Mạnh-lương* ở đây, phải tuân-thủ hiệu lệnh và canh-phòng một cách rất nghiêm-mật. Còn như *Tiêu-tán* hỏi tôi đi đâu thì cứ nên nói là tôi sang *Mi sơn* săn-bắn, chớ có tiết-lộ cho biết.

Nhạc thắng vâng lời. Đêm hôm ấy, *Dương* lục-lang cáo từ *Nhạc thắng*, tự trên sơn-trại lẻn xuống, rồi thẳng đường trở về *Biện-kinh*. *Dương* lục-lang cưỡi ngựa đi gần đến rừng *Ô-nha*, bấy giờ vào hồi nửa đêm, bỗng có một người ở trong rừng băng hài chạy ra. (*Còn nữa*).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

Wellington, c'est la guerre classique qui prend sa revanche. Bonaparte, à son aurore, l'avait rencontrée en Italie, et superbement battue. La vieille chouette avait fui devant le jeune vautour. L'ancienne tactique avait été non seulement foudroyée, mais scandalisée. Qu'était-ce que ce corse de vingt-six ans, que signifiait cet ignorant splendide qui, ayant tout contre lui, rien pour lui, sans vivres, sans munitions, sans canons, sans souliers, presque sans armée, avec une poignée d'hommes contre des masses, se ruait sur l'Europe coalisée, et gagnait absurdement des victoires dans l'impossible ? D'où sortait ce forcené foudroyant qui, presque sans reprendre haleine, et avec le même jeu de combattants dans la main, pulvérisait l'une après l'autre les cinq armées de l'empereur d'Allemagne, culbutant Beaulieu sur Alvinzi, Wurmser sur Beaulieu Mélas sur Wurmser, Mack sur Mélas ? Qu'était-ce que ce nouveau venu de la guerre ayant l'effronterie d'un astre ? L'école académique militaire l'excommuniait en lâchant tiers. De là une implacable racune du vieux césarisme contre le nouveau, du sabre correct contre l'épée flamboyante, et de l'échiquier contre le génie. Le 18 juin 1815, cette rancune eut le dernier mot et au-dessous de Lodi, de Montebello, de Montenotte, de Mantone, de Marengo, d'Arcole, elle écrivit : Waterloo. Triomphe des médiocres, doux aux majors tés. Le destin consentit à cette ironie. A son déclin, Napoléon retrouva devant lui Wurmser jeune.

Pour avoir Wurmser en effet, il suffit de blanchir les cheveux de Wellington.

Waterloo est une bataille du premier ordre gagnée par un capitaine du second.

Ce qu'il faut admirer dans la bataille de Waterloo, c'est l'Angleterre, c'est la fermeté anglaise, c'est la résolution anglaise, c'est le sang anglais ; ce que l'Angleterre a eu là de superbe, ne lui en déplaise, c'est elle-même. Ce n'est pas son capitaine, c'est son armée.

Wellington, bizarrement ingrat, déclare dans une lettre à lord Bathurst que son armée, l'armée qui a combattu le 18 juin 1815, était une « détestable armée » Qu'en pense cette sombre mêlée d'ossements enfouis sous les sillons de Waterloo ?

L'Angleterre a été trop modeste vis-à-vis de Wellington. Faire Wellington si grand, c'est faire l'Angleterre petite. Wellington n'est qu'un héros comme un autre. Ces écossais gris, ces horse-guards, ces régiments de Maitland et de Mitchell, cette infanterie de Pack et de Kempt, cette cavalerie de Ponsonby et de Somerset, ces highlanders jouant du pibroch sous la mitraille, ces bataillons de Rylandt, ces recrues toutes fraîches qui savaient à peine manier le mousquet tenant tête aux vieilles bandes d'Essling et de Rivoli, voilà ce qui est grand Wellington a été tenace, ce fut là son mérite, et nous ne le lui marchandons pas, mais le moindre de ses fantassins et de ses cavaliers a été tout aussi solide que lui. L'ironsoldier vaut l'iron-duke. Quant à nous, toute notre glorification va au soldat anglais, à l'armée anglaise, au peuple anglais. Si trophée il y a, c'est à l'Angleterre que le trophée est dû. La colonne de Waterloo serait plus juste si au lieu de la figure d'un homme elle élevait dans la rue la statue d'un peuple.

Mais cette grande Angleterre s'irritera de ce que nous disons ici. Elle a encore, après son 1688 et notre 1789, l'illusion féodale. Elle croit à l'hérédité et à la hiérarchie. Ce peuple, qu'aucun ne dépasse en puissance et en gloire, s'estime comme nation, non comme peuple. En tant que peuple, il se subordonne volontiers et prend un lord pour une tête. Workman, il se laisse dédaigner ; soldat, il se laisse bâtonner. On se souvient qu'à la bataille d'Inkermann un sergent qui, à ce qu'il paraît, avait sauvé l'armée, ne put être mentionné par lord Raglan, la hiérarchie militaire anglaise ne permettant de citer dans un rapport aucun héros au-dessous du grade d'officier.

(A suivre)

Le PARFUM des HUMANITÉS

(Sê-Kỳ Thanh-Hoa)

Soạn-giả : E. VAYRAC

Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2$00

Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00

Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi Recommandé : 0$30 thứ 2 $00 và 0$20 thứ 1$00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Những hồi từ đầu, đã in thành bốn quyển, mỗi bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Quyển I có 223 trang, bán. 0$50
— II — 203 — . 0 45
— III và IV 359 — . 0 85
— V và VI 193 — . 0 45
— VII và VIII 319 — . 0 65

Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển. . . . . 0$20

Cả năm quyển gửi làm một gói 0 80

Những kẻ khốn-nạn

Lê-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Ông Huệ-linh-tôn tức là cái chiến-pháp cũ nó báo thù lại với chiến-pháp mới của ông Nã-phá-luân. Ông Bô-na-bạt (quí-tính của vua Nã-phá-luân) khi tiếng anh-hùng mới nổi, đã gặp ông Huệ-linh-tôn ở đất Ý đại-lị và đã phải chạy con kèn-kèn mới lớn. Cái chiến-pháp cũ buổi ấy chẳng những đã nhiều bị sét đánh, mà lại còn ngo-ngác vì thua. Ở mà tức thật, Nã-phá-luân bấy giờ chẳng qua là một người cù-lao *Corse*, tuổi mới có hai-mươi-sáu, binh-pháp phòng đã biết gì mà dám nghênh-ngang như vậy; thanh-thế thật là không có một phần đáng được, mười phần đáng thua cả mười. lương không có, thuốc-đạn không có, đại-bác không có, đến đôi giầy đi cũng không có, quân-số được một năm người, mà dám đối-địch với quân bách-vạn, dám xông đánh với cả Âu-châu kết minh hiệp lực, vô-lý mà bách chiến bách thắng. Người cuồng ấy ở đâu mà ra mà như lối như điện, một tay có bấy nhiêu quân, mà một lúc đánh được liền năm nước, tan được đạo quân của hoàng-đế nước Đức, đánh quân của ông *Beaulieu* lộn nhào vào quân ông *Alvinzy*, rồi lại đánh quân ông *Wurmser* lộn nhào vào quân ông *Beaulieu*; quân ông *Mélas* lộn nhào vào quân ông *Wurmser*; quân ông *Mack* lộn nhào vào quân ông *Mélas*. Người đâu vừa mới bước chân vào chỗ quân-giới mà đã nhảng-nhảo như thế một ngôi sao vậy. Phải cụu học trong đám binh-gia vừa thua chạy vừa sổ toẹt cái chiến-pháp mới. Tự đó thành ra một mối tử-thù của các bậc võ-tướng có nền-nếp cũ đối với binh-pháp mới; của thanh kiếm múa có điển, tối với thanh gươm sáng lòe của ông Bô-na-bạt; của những kẻ còn sùng-thượng cái trận-đồ cũ đối với cách tùy cơ ứng biến của người có kỉ-tài. Đêm hôm 15 tháng sáu năm 1815 thì cái tử-thù đó được thỏa, khiến cho nhà làm sử phải đem chữ Hoa-tiết-lô mà điền thêm vào cái số đã dài các trận đánh với ông Nã-phá-luân, từ trận *Lodi*, trận *Montebello*, trận *Montenotte*, trận *Mantoue*, trận *Marengo* cho đến trận *Arcole*. Than ôi! cái đắc-chí của những kẻ tầm thường vẫn là cam lòng cho đại đa số người ta. Thì ra số-mệnh cũng ưng để cho xảy ra cái việc trào-tiếu kẻ anh-hùng đó. Ông Nã-phá luân đến ngày vận xuống lại gặp mặt ông *Wurmser* hãy còn thanh-niên cường-tráng.

Ừ mà, giả sử muốn thắng ông *Wurmser*, chỉ cần phải nhuộm tóc ông Huệ-linh-tôn cho bạc trắng.

Hoa-tiết-lô là một trận hạng nhất, mà lại thắng bởi tay một ông tướng hạng nhì.

Trong cái trận Hoa-tiết-lô, đáng phục ấy là nước Anh-cát-lị, là cái cương-cường của người Anh-cát-lị, là cái quả-quyết của người Anh-cát-lị, là cái nhiệt-huyết của người Anh-cát-lị. Nước Anh-cát-lị mà có cái vẻ-vang rực-rỡ ở đó, cả quân tướng đoàn-thể trong nước cũng đáng được là rực-rỡ vẻ-vang ở ông tướng cầm quân trận ấy.

Vậy mà ông Huệ-linh-tôn, lạ thay cho cái lòng vong-ân! trong một bức thư gửi cho *Lord Bathurst*, ông lại chê cái đạo quân của ông, chính cái đạo quân đánh trận Hoa-tiết-lô ngày 18 tháng sáu năm 18^5, là một « đạo quân khả ố. » Chẳng hay vong-linh các tướng sĩ bỏ mình ở đất Hoa-tiết-lô ấy nghĩ ra làm sao?

Nước Anh-cát-lị đối với Huệ-linh-tôn thật là cả một nước quá khiêm. Bởi vì nói rằng ông Huệ-linh-tôn là lớn tức là nói rằng nước Anh cát-lị là nhỏ vậy. Ông Huệ-linh-tôn bất quá cũng là một kẻ anh-hùng như bao nhiêu kẻ anh-hùng khác mà thôi. Đến như những quân linh đất Tư-cách-lan bận áo xám kia, đến như những quân kị-mã kia, đến như những *lê gi-măng* linh của ông *Maitland* và ông *Mitchell* kia, những đội lục-quân của ông *Pack* và ông *Kempt* kia, những kị-binh của ông *Ponsonby* và ông *Somerset* kia, những quân thượng-du thổi kèn ở trong đám lửa dạn kia, những *ba-tay-dông* của ông *Rylandt* kia, những bọn linh mới mộ kia vừa học bắn xong mà dám đương với những bọn cựu-binh đã đánh trận *Essling* trận *Rivoli*, đó mới là việc lớn. Ông Huệ-linh-tôn kể thì thật là người kiên-nại, cái đức-tính ấy chúng ta đều phải công-nhận cho ông, nhưng xét ra hôm ấy bất cứ người linh bộ-binh, kị-binh nào trong quân-đoàn của ông cũng là kiên-nại bằng ông hết cả. Một quân một tướng bằng nhau. Về phần trước-giả đây, thì bao nhiêu cái tình cảm-phục xin đem cả cho người linh nước Anh, cho cả nhà quân nước Anh-cát-lị, cho cả dân-tộc Anh-cát-lị. Giá sử cuộc chiến-thắng ấy mà có còn công-tích lại, thì cái công-tích ấy là của chung nước Anh-cát-lị, chứ không phải là của một mình ông Huệ-linh-tôn. Vậy thời cái kỉ-niệm thua Huệ-linh-tôn, lý ưng nên khắc tượng-hình cả một dân-tộc vào đó, thì công-bình hơn là khắc tượng một người.

Những lời tôi nói đây, thì Anh-cát-lị đại-quốc chắc sẽ hờn giận. là bởi xét ra nước ấy đầu đã trải qua cuộc cách-mệnh năm 1688, đầu đã nom thấy nhõn tiền cuộc cách-mệnh của chúng ta năm 1789, mà vẫn còn giữ cái ảo-tưởng những đời phong-kiến cũ. Người nước Anh vẫn còn tin cái lý-tưởng tài năng có mà có nói, lại vẫn còn tin ở cái lý-tưởng xã-hội phải có trên có dưới. Thì ra cái dân-tộc ấy đầu là dân-tộc hàng-cường hơn cả, vinh-hiển hơn cả, mà mình đối với mình thì lại tự-trọng là một nước, chứ không tự-trọng là một dân-tộc. Khi coi mình là một dân-tộc thì sẵn lòng lấy một nhà quí-tộc nào làm đầu làm chủ cho mình. Khi làm người quân linh thì để cho người trên đánh đập. Ai nấy còn nhớ câu chuyện ở *Inkermann* có người xuất-đội một mình đã cứu nổi cả một quân-đoàn, mà ông thống-soái là *Lord Raglan* không có thể tự hộ thưởng công cho được, bởi vì theo luật-lệ nhà quân Anh-quốc, phàm đã làm đến bậc úy trở lên, mới được đem tên vào sớ tấu, xin thưởng quân-công cho được.

(Còn nữa)

KHẢO VỀ Y-HỌC CỔ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

(Tiếp theo)

Chữ bệnh cầu nguyên luận

Người ta mới thụ thai, trước sinh hai quả cật, rồi lần lượt sinh bầu tạng nữa là : tim, phổi, lá lách, bầng gan ; sáu phủ là : dạ-dày, trái mật, ruột non, ruột già, tam tiêu, bọng bóng, tang phủ ở trong có đủ cả mồi sinh bình thường ở bề mồi. là gân, xương, thịt, da, lông, tóc, tai, mắt, mũi, gọi là ngũ quan, khi đó mới thành hình thể. Nhưng xét tự căn nguyên tại hình thể người ta, bóa sinh ra cật ấy nhỏ ví một giọt tinh khí mà thôi.

Lẽ đó khác nào khi giời đất chưa mở mang thì mông mênh là nước cả, sau nhờ có khí hỏa, nước mới ngưng tụ lại mà thành đất đá vậy, vậy sau khi muốn vật hữu tri đẻ ra sinh ra cũng là nguồn ở nước ; nhưng khí ấm không có khí dương cũng không thể hóa sinh được, thế thì nguồn sinh vật là nước, mà gốc sinh vật lại là lửa, cho nên nội khí cho hỏa là tôn tổ muôn vật.

Phàm người ta trông cậy để trường dưỡng sơ thể là tinh khí của tang phủ, mà bồi dưỡng nguồn khí cho được sung đặt trong tang phủ, thì cật ở hai quả cật ; công dụng hai quả cật sinh sinh không chừng đối nọ, lại chỉ như có hai khí chân âm và chân dương. Hai khí chân âm chân dương sung mãn, thì người sống lâu, hai khí chân âm chân dương hao mòn, thì người chết non, hai khí chân âm chân dương ngang nhau thì người không có bệnh, hai khí chân âm chân dương nhiều ít không ngang nhau, thì người hay ốm đau, hai khí chân âm chân dương hao kiệt thì người chết. Thế mới biết chân âm chân dương là căn bản thầy hỏa, tôn tổ khí huyết, mà sinh mệnh người ta cốt bởi tự đấy.

Vì bằng các nhà làm thuốc, chỉ biết chứng ngoại cảm, mà không biết ngoại cảm là do tự nội hư ; hoặc chỉ biết trị chứng bệnh, mà không biết dưỡng khí huyết ; hoặc chỉ biết dưỡng khí huyết mà không suy xét tang phủ ; hoặc chỉ biết suy xét tang phủ mà không biết căn nguyên ở hai quả cật, mà không biết đến chân âm chân dương, vậy cũng còn chưa biết đến nơi đến chốn, cứu phương chỉ chỉ biết coi chứng bệnh ở bề ngoài hình thể, đến khát chữa đến, chân đau chữa chân, mà không hiểu biết đầu đau chân cũng do ở tang phủ nào, vậy khác nào trèo cây bắt cá, thì sao cho được. Đạo biện sinh của giới đất, phỏng có thể ấy thôi cho thầy lang như vậy được chăng ?

Đứng tiên-triết có nói rằng : « Thầy bệnh đàm chớ nên quát đàm ; thầy bệnh huyết chớ nên chỉ huyết ; bệnh huyết như thổ huyết, nục huyết, khái huyết, đàm bã bằng huyết vân vân) chớ thấy hễn bệ hôi cứ phát tán ; chớ thấy nóng sốt mà tả hỏa ; suyễn nhặc (cũng đừng công phạt cho tổn nguyên khí ; tinh dĩ công đừng thu liễm cho háo tân dịch. Phải biết suy nguyên các chứng bịnh ấy mà trị, mới gọi là thầy thuốc giỏi. »

Mấy câu đáng tiền triết nói như vậy, thực là biết tìm gốc bệnh.

(Còn nữa) Phàng-năng-Tinh

VIỆC ĐẮM TÀU ĐỒNG-LỢI

Số những người sống sót có đến khai trình tại sở Sen-đầm Kiến-an

(Tiếp theo)

58. Triệu-Chua, 21 tuổi, thợ bạc làng Thương-hòa, huyện Trực-ninh, tỉnh Nam-định.
59. Nguyễn-văn-Phan, 26 tuổi, làm ruộng, làng Hoa-bu, huyện Hưng-nhân, tỉnh Thái-bình.
60. Đỗ-huy-Phòng, 30 tuổi, làm ruộng, làng Đê-xa, huyện Nam-trực, tỉnh Nam-định.
61. Đoàn-văn-Dông, 20 tuổi, làm ruộng, làng Thọ-trung, huyện Nam-trực, tỉnh Nam-định.
62. Trần-văn-Khu, 26 tuổi, lái đò, làng Kê-dâu, huyện Nam-sách, tỉnh Hải-dương.
63. Vũ-Dinh, 37 tuổi, buôn bán, làng Tang-tuc, huyện Đại-an, tỉnh Nam-định.
64. Nguyễn-văn-Tan, 42 tuổi, nấu bếp làng Thọ-sâu, huyện Kim-động, tỉnh Hưng-yên.
65. Phạm-khi-Chung, 29 tuổi, làm ruộng, làng Trần-thương, huyện Nam-xang, tỉnh Hà-nam.
66. Khương-Viết, 36 tuổi, làm ruộng, làng Tang-tác, phủ Nghĩa-hưng, tỉnh Nam-định.
67. Ngô-Tâu, 31 tuổi, làm ruộng, làng Ngọc-gia, huyện Trực-ninh, tỉnh Nam-định.
68. Nguyễn-hữu-Hiệ, 22 tuổi, lái buôn, làng Cô-chong, phủ Khoái-châu, tỉnh Hưng-yên.
69. Hà-tiến-Tài, 49 tuổi, làm ruộng, làng Đoàn-kêu, huyện Phú-xuyên, tỉnh Hưng-yên.
70. Nguyễn-ba-Sơn, 24 tuổi, buôn bán, làng Cô-phong phủ Khoái-châu tỉnh Hưng-yên.
71. Nguyễn-văn-Dan, 24 tuổi, không làm gì, làng Vân-nhuế, huyện An-thi, tỉnh Hưng-yên,
72. Nguyễn-văn-Mai, 24 tuổi, làm ruộng, làng Đình-ngu, huyện Duyên-hà, tỉnh Thái-bình.
73. Phạm-văn-Thu, 25 tuổi, làm ruộng, làng Vân-đen, huyện Mỹ-lộc, tỉnh Nam định.
74. Bùi-duy-Tước, 49 tuổi, buôn bán, làng Vân-đen, huyện Mỹ-lộc, tỉnh Nam-định.
75. Nguyễn-duy-Thông, 33 tuổi, làm ruộng, làng Đại-nam, huyện Quỳnh-côi, tỉnh Thái-bình.
76. Phạm-văn-Định, 52 tuổi, buôn gà làng Cao-xá, huyện Phù-cừ, tỉnh Hưng-yên.
77. Nguyễn-văn-Thiết, 32 tuổi, làm ruộng, làng Cao-xá, huyện Phù-cừ, tỉnh Hưng yên.
78. Đỗ-đức-Sạ, 22 tuổi, làm ruộng, làng Tra-bồ, huyện Phù-cừ, tỉnh Hưng-yên.
79. Kiều-văn-Dư, 33 tuổi, buôn bán, làng Bồi-khê, huyện Thanh oai, tỉnh Hà-đông.
80. Phạm-đức-Giác, 51 tuổi, làm ruộng, làng An-trạch, huyện Mỹ-lộc, tỉnh Nam định.
81. Đoàn-Kỷ, 41 tuổi, làm ruộng, làng Vân-đông, huyện Vũ-tiên, tỉnh Thái-bình.
82. Đoàn-Chiêm, 32 tuổi, làm ruộng, làng Vân-đông, huyện Vũ-tiên, tỉnh Thái-bình.
83. Nguyễn-văn-Đăng, 34 tuổi, buôn rỏ, làng Hoai-ngoại, huyện Quảng-xuân, tỉnh Thanh-hóa.
84. Phạm-văn-Thuyết, 36 tuổi, làm ruộng, làng Ngô-khê, huyện Yên mỹ, tỉnh Hà-nam
85. Đào-kim-Lam, 16 tuổi, buôn bán làng Xinh đang, huyện Kim-động, tỉnh Hưng-yên.
86. Ngô-văn-Giáo, 37 tuổi, làm ruộng, làng Tràng-huế, huyện Bình-lục tỉnh Hà-nam.
87. Nguyễn-thị-Xuyến 43 tuổi, buôn bán, làng Hành-nghĩa, tỉnh Thái-bình.
88. Bùi-thị-Vinh, 58 tuổi, làm ruộng, làng Tiên-rão, phủ Ninh-giang tỉnh Hải-dương.
89. Hoàng-văn-Kỷ, 41 tuổi, đi bởi làng Đức-viên, 5e Quart en Hanoi.
90. Lương-văn-Tuyển, đất Quang-Khanh, 36 tuổi, làm điện, làng Lương-xa, huyện Kim-động, tỉnh Hưng-yên.
91. Lương-văn-Thọ, 8 tuổi, làm điện, làng Lương-xa, huyện Kim động tỉnh Hưng-yên.
92. Nguyễn-văn-Chu, 30 tuổi, làm ruộng, làng Trần-thương, huyện Nam xang, tỉnh Hà-nam.
93. Nguyễn-văn-Minh, 22 tuổi, làm ruộng, làng Đông-trì, huyện Trực-ninh, tỉnh Thái-bình.
94. Ngu-ễn đình-Phiên, 37 tuổi, làm ruộng, làng Xuân-bà, huyện Hải-hậu, tỉnh Nam-định.
95. Vũ-thị-Hoạt, 28 tuổi, bán hàng, làng Vạn-ho, huyện Vinh-lai tỉnh Hảidương.
96. Nguyễn văn Rang, 17 tuổi, đi ở làng Van-boi, huyện Vinh-lai, tỉnh Hadương.

Các việc linh trưng và đấu giá

Ngày thứ sáu 1er octobre 1926 — Hồi 9 giờ sáng tại sở Y-chính Hanoi (Direction du Service de Santé) sẽ đấu giá lần một 300 hòm sắn hộp đặc (mỗi hòm 48 hộp và mỗi hộp 400 grammes) dùng cho các nhà thương từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927 vừa nộp tại Hanoi, vừa nộp tại Haiphong.

Điều-lệ linh trưng để tại sở Y-chính Hanoi và tại phòng giấy quan chánh nhà thương binh ở Haiphong.

Ngày thứ hai 25 octobre 1926 — Hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà ăn và một nhà tắm cho trường nam Sư-phạm Hanoi. Việc này trước định vào 15 septembre may hoãn đến 25 octobre 1926.

Ngày thứ tư 27 octobre 1926 — Hồi 13 giờ tại nha Thương-chính Hanoi và Saigon cho linh-trang về in sổ và bán các giấy in dùng trong sở Thương-chính năm 1927. Tiền bán phải tính bằng bạc và xu.

Điều lệ để tại sở Thương-chính Haiphong.

Ngày 28 octobre 1926 hồi 9 giờ — Tại đạo Hỏa-xa phía Bắc, ở nhà ga Hà-nội gọi linh trưng cho các đạo hỏa-xa phía Bắc ở Hà-nội và Trung-kỳ trung-mưng ở Tourane.

Lô thứ nhất. — Bảy vạn bốn ngàn kilos (74.000 k.) dầu để lau trục bánh xe.

Lô thứ hai. — Sáu vạn sáu ngàn kilos (66.000 k.) dầu để lau các tay máy.

Các giấy má về việc linh trưng này để tại phòng giấy ông kỹ-sư chánh đạo hỏa-xa phía Bắc (Bureau de l'Ingénieur Chef de l'Arrondissement des chemins de fer du Nord gare Hanoi) và phòng giấy ông chánh ở Hàng-hải (Service Maritime du Tonkin) tại Haiphong.

Ngày 5, 6 và 9 novembre 1926 — Hồi 8 giờ sáng tại sở Kiểm-lâm Hanoi sẽ đấu giá mấy khu rừng của nhà Công-sản.

Rừng tỉnh Phú-thọ và Tuyên-quang thì bán vào ngày 5 novembre.

Rừng tỉnh Hải-ninh và Quảng-yên (trừ đảo La Table không kể) thì bán vào ngày 6 novembre.

Và rừng đảo La Table thì bán vào ngày 9 novembre.

Mỗi đơn xin đấu giá chỉ được mua một khu mà thôi.

Ai muốn biết thêm điều gì nữa thì cứ hỏi tại sở Kiểm-lâm Hanoi, các tòa sứ tỉnh Phú-thọ, Tuyên-quang, Hải-ninh và Quảng-yên cùng các sở Kiểm-lâm Phủ-doan, Phủ-yên-bình Phan-thương, Tuyên-quang, Việt-trì, Ao koi, Tiên-yên, Quảng-yên, Phu-be-ché, Hongay, Yên-lập và đảo La Table.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI :

QUYỂN THỨ NHẤT, QUYỂN THỨ NHÌ, QUYỂN THỨ BA VÀ THỨ TƯ, QUYỂN THỨ NĂM VÀ THỨ SÁU, QUYỂN THỨ BẢY VÀ THỨ TÁM

« NHỮNG KẺ KHỐN NẠN »

(LES MISÉRABLES)

Soạn giả : Victor Hugo

Dịch-giả : Nguyễn-văn-Vĩnh

VĂN PHÁP VÀ VĂN QUỐC-NGỮ ĐỐI NHAU

GIÁ BÁN : Quyển thứ 1, mỗi quyển. . . . . 0$50
— 2, — 0 45
— 3-4, — 0 85
— 5-6, — 0 45
— 7-8, — 0 65
Tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển 0 20
— — *cả 5 quyển gói làm một. 0 80*

Quyển thứ ba và thứ tư đóng nhập một.
— năm — sáu —
— bảy — tám —

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cứu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Nửa năm ở Vân-nam

(Tiếp theo)

V

Mấy cảnh chùa và Bảo-vật-quán. — Sau khi đã được xem «Chăng-chung-lâu» và «Đông-tây-tháp» rồi, thì còn mấy cảnh chùa trong thành phố và bảo-vật-quán phải mất mấy ngày nghỉ mới đi xem cho biết nốt, vì ký-giả có tính thích về cổ học lắm, tuy hận sinh không kiến-thức còn chật hẹp, song cũng muốn xem cả cho biết.

Thấm thoắt đã đến ngày sinh-nhật, cả cửa Đông chơi, leo lên mặt thành nhìn xuống từ phía chân rồi thì đi ra cửa Đông-can đến xem chùa «Viên-thông-tự» gần đấy, chùa này vẫn cũng là một cảnh chùa cổ trong đất Vân-nam và có từ đời Nam-quốc (649) người Pháp gọi tên chùa này là Pagode du Rocher. Sở dĩ gọi tên vậy là vì chùa này cũng như các cảnh chùa khác, song sau chùa có một tảng núi con gọi là «Loa-phong-sơn» chùa này chỉ xem qua đi đã thôi, vì không đủ thì giờ xem kỹ được và còn nhiều nơi xem nữa, nên chỉ xem lấy được rồi ra đi ngay.

Khi đi ra, tìm nẻo đến xem một chùa nữa là «Song-tháp-tự» người Pháp gọi là «Pagode des Deux-Tours» cũng là một cách chùa lớn ở đất này; chùa ở một cái đồi con gọi là Tỏ-biên sơn dân Đại-Đức và dân Giám long. Chùa này là do Đại-Đức nhà Ngu đi (1299) dựng; sang đời nhà Minh (1384) rồi đến Thành-hóa 20 rồi đến Khang-hi 44 (1705) chữa lại tất cả hai bận.

Hai cảnh chùa vừa kể chuyện đây, cảnh nào cũng là «sầm-uất cổ», vì còn nơi nữa phải xem nên không ở lâu mà xem kỹ được. Xem qua xong «Song tháp-tự» rồi mải-miết về Hải-tâm-đình xem Bảo-vật-viện, vì nếu đến trưa thì lại bị đóng cửa không vào xem được. Nay định xem «Bảo-vật-viện» mà quanh quẩn tính ra không còn thì giờ, đành để lại hôm khác vậy.

Còn Thành-hoàng-miếu chưa xem, nên phải rẽ qua cho đã. Thành-hoàng-miếu tức là đình thờ Bản-thổ-thành-hoàng của cả thành phố nên không cứ ngày tuần, ngày nào thiện-nam tín-nữ vào lễ bái cũng đông như ngày hội đến nỗi khi mình mới thoạt vào cửa, trông vào tối đen và những tàn giấy vàng cùng khói hương khét lẹt bốc tỏa trong như là đám cháy. Vào được ba bước, bên cạnh bàn thờ thổ-địa mới dần dần đứng giảng kinh trên cao, dưới một lũ nhốn nhốn tên ngồi không biết khói. Bị trong cùng sau chót với tới thượng Thành-hoàng, khoác một cái áo vóc vàng, dưới đệ-tử lễ và lễ thế đến vài chục người. Đứng xem ngồi quá không chịu được, phải chạy ra mai sau cho thoáng. Trong miếu nào nhiệt thế nào thì mai sau cũng đông làm vậy, không khác một cái chợ con: sẽ thấy bói, sẽ thì thầm thuốc; lại có giảm hầy cái bàn, bán thì thấy đoán thế, muốn đắt khách và phải chiêu hàng thì thấy ăn mặc ra lối đạo-sĩ, thấy thì viết thư từ tú cho những người không biết chữ.

Nay về bị sổ mũi nhức đầu mất vài hôm; có người thấy nói chuyện đi xem đình cổ thì lại bảo hay có tính nghịch gì thì cứ mua đồ lễ ra lễ tạ đi không thì khốc, song nào có biết cho rằng bỉ mấy giờ khởi ngọt ở miếu Thành-hoàng về mà khỏi mũi; nhưng cái phải có vái hôm lại qua. Khi đi nhớ nhắc thì lại vừa ngày chủ-nhật, nhất định hôm nay đi chơi xem Bảo-vật-viện cho bỉ thẹn, muốn đắt khách và phải chiêu hàng thì thấy ăn mặc ra lối đạo-sĩ, thấy thì viết thư từ tú cho những người không biết chữ.

Nay về bị sổ mũi nhức đầu mất vài hôm; có người thấy nói chuyện đi xem đình cổ thì lại bảo hay có tính nghịch gì thì cứ mua đồ lễ ra lễ tạ đi không thì khốc, song nào có biết cho rằng bỉ mấy giờ khởi ngọt ở miếu Thành-hoàng về mà khỏi mũi; nhưng cái phải có vái hôm lại qua. Khi đi nhớ nhắc thì lại vừa ngày chủ-nhật, nhất định hôm nay đi chơi xem Bảo-vật-viện cho bỉ thẹn, muốn đắt khách và phải chiêu hàng thì thấy ăn mặc ra lối đạo-sĩ, thấy thì viết thư từ tú cho những người không biết chữ.

Mấy cái tả hình nữa trong bảy những bộ áo, bia cũng xiêm cổ của Phan-vĩnh-quý, Đỗ-văn-Quý cũng không có ích gì cho cổ-học cho lắm.

Xem thoáng vậy mà đã gần tối giờ, mau dào vào giữa giữa ở trong thì đi qua một cái chép nóc chùa (dome) của Tây-tạng bằng đồng, to và cao hơn đầu người; vào khu cuối sáng bên trong thì chỉ có những tranh vẽ mới và những chim cò nớp khê không tinh-lợi mấy.

Ra vườn thì cũng là một cái vườn hoa rộng và có một ít chó sói, khỉ, hổ, báo, đại đề cũng như trại bách-thú ta, song không có mấy và không có người coi nữa, sử để trẻ con vào lấy đá ném và lấy que cái đinh sắc-vật, con thì mù, con thì què!

Hết giờ sắp đóng cửa thì ra về. Hôi chuyện lại mấy người cùng đi thì mới biết là bảo-vật-quán này là kinh chứa-thu-viện và người bản tỉnh hay gọi là Đồ-thư-quán, cách đây vài mươi năm Tôn-quang-Đình du học ở Nhật về mới có cái ý tưởng lập nhà bảo-tàng này, nhưng ý tưởng thì chỉ là mấy gian nhà bảo-tàng con của trường học mà thôi, và lập một lớp học về và phơi ướp các loài vật rồi cứ mỗi ngày một mở thêm, không cứ lấy đâu các đồ đạc, thì có dân trong thành ai có vật chi lạ thì đem đến hầy cả ở đấy mà thêm to mãi lên đến ngày nay, nhưng còn một cái khuyết-điểm, là một nhà bảo-tàng đã có giá-trị như vậy mà cách xếp đặt không được gọn, không có thứ tự và người trông nom cũng không có được đủ.

Chiều về, nhớ được chút nào thì ghi riêng vào một quyển sổ con, kỷ-cọp mãi đến đêm khuya tắm mới đi nghỉ.

Thế là những cảnh đẹp ở quanh thành phố đã được xem gần hết, chủ-nhật sau giờ đi sẽ bắt đầu đi xem các cảnh ăm-trần khác ở ngoại châu thành.

(Còn nữa) N. T.

VĂN UYÊN

Đêm thu buồn

Đêm sương lạnh có phòng một bóng,
Lắng tai nghe tiếng trống điểm canh.
Hiên tây nguyệt đã xế mành,
Giật mình thì thét mái đành gọi nhau.
Ngẫm nghĩ mà trạnh lòng đau,
Trông về cố quận một màu bao la.

Nguyễn văn-Tân

Gửi cho tình nhân

Mười:

Vì chăng biết có ngày nay,
Chẳng đem tâm sự giải bày cho xong.
Ác tâm chi mấy Tạo-hồng,
Bẩy đa xe cát, tiếc công Dạ-tràng.

Nói:

Dạ-tràng xe cát,
Lấp kể đông sao bằng cạn lại thêm đầy,
Sự tình nay nghĩ cũng thương thay,
Thương vì nỗi anh tài duyên mỏng mảnh,
Ai tiếc nghĩa phòng thu sương lạnh
Ai thương ai, tưởng chạnh lòng sao?

Hỏi nhà nguyệt-lão ở đâu?
Duyên trăm trăm, yêu cầu xin xe lại.
Xuân khứ xuân lai xuân kia bất tái,
Nương dâu đâu quản thế hải thương tang,
Ngậm ngùi thay: nào tình, nào nghĩa,
nào nợ, nào duyên,
Tình duyên ấy vì đâu nên chẳng nhẽ,
Ngày chẳng chẳng sẽn kia về hạn,
Suất đêm thâu, lại-láng với tình duyên
Cậy ai? ai giúp cho nên....

Thanh-khê, Ng-đình-Phụng

Luận tảo-hôn

(Trích dịch Âm-băng thất văn tập)

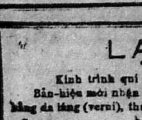
(Tiếp theo)

Hai là hại đến việc *truyền chủng*. Người Trung-quốc kể về truyền chủng có tổng ở trong thiên hạ, tính gồm cả số người trong thế giới, mà người Trung-quốc chiếm được một phần ba, thế cũng đã lớn mặt với đời thật. Đã đành rằng thế, mà có đã có hại cũng vào đó không? Cứ theo lý của các nhà sinh vật học đã nói, thì trong giới đất trong một ngày sản xuất không biết cơ mà vạn mấy nào là loài vật, giá sinh ra sức trưởng thành cả, thì phàm gồng và, do một loài đực và một loài cái đứt nên (không kể là thực vật, động vật hay là loài người đứt như thế cả), chỉ độ một nghìn năm, con cháu cũng đầy ắp ở trên trái đất, mà không còn chỗ nào cắm dùi được nữa. Thế thì ngày nay những giống mọc, lông lội, giống bay, giống chạy, giống bò ở trên thế giới, số cái thảm họa đào thải không thể nào tránh được như thế đó. Cho nên loài người qui hơn loài muông chim, người văn minh qui hơn người giã man, không phải chỉ biết làm cho số thai có đẻ, mà cốt khéo làm cho sống được cho lớn được, cái tính nghĩa trước sau là chẳng là cốt ở đó. Cái sách làm cho sống được cho lớn được, lại cốt phải làm cho tư thể cứng mạnh nuôi dạy phải đường, cho nên đối với nước mà muốn trọn cái nghĩa vụ truyền chủng, một là đã đến tuổi đã tự cách là cha mẹ người, hai là đã đủ sức gánh vác cái trách nhiệm làm cha mẹ người, có như thế thì mới gây được giống tốt cho nước, không thì chỉ làm hại tổn cái sức truyền chủng vào cái nơi vô dụng; không những là thế, lại làm hư hại một cả nòi giống trong nước, nước tất phải suy yếu đi. Người Trung quốc cổ trọng cái chủ nghĩa gia tộc, cũng như cái cần cấp hiếu có ba điều, không có con là hơn nhất: cần một lực hiền triết đời xưa đã nói, mà lấy làm lo sợ. Con cái mới khởi làm bỗ được giảm hầy năm, cha mẹ đã tính đến sự dựng vợ gả chồng, không có thứ tự và người trông nom cũng không có được đủ.

LẠI MỚI CÓ

Kính trình quí khách,
Bản-hiệu mới nhận được crème «Vernisian» để đánh giầy ta, giầy tây bằng da láng (verni), thứ thuốc này bôi vào láng càng để ngâm lâu da càng bóng và mềm, lâng không hay rịp.

NGUYỄN-TIẾN HÀM
Bottier - Chapelier
7, Rue des Cotons, Hanoi

LAN-PHƯƠNG
79, Hàng Bào, Hanoi

Bản-hiệu chuyên làm khăn xếp đủ thứ năm, làm được kiểu dáng đẹp để chắc chắn hơn mọi nơi. Nay có làm cả mũ nút chai (liège) để các lối. Hàng gửi tỉnh hóa giao ngân, nhưng phải gửi một phần tiền trước.

Khăn 9 nếp không kể chữ nhân
Nhiều tây, ... 2$80 - 3$00 | Lượt, . 2$50 - 2$60 - 1$30 - 0$80
Mũ nút chai : 2$00 - 2$50

BÁN CHIẾU KHÁCH

Ô-TÂY 2$50 và 2$80
có đẹp, khổ đẹp, vải tốt không
sợ rách, nhuộm bền không
có thứ vải tây thứ, ai
cũng thế tây ô-tây.

Không tin có cứ gấy xem đoan — bán buôn rất hạ — sắp có ô
vàng bạc tây ô-tây.

Mũ feutre, casquettes bérets canaux, mouds cravates, mouchoirs pour etoffe bicycle, crêpe crêpe de chine đủ làm ơn, giá bán buôn và bán lẻ hạ hơn bên Tây.

CASQUES en LIÈGE
1$80
Có bán cả velours đen và tím nhưng to cả may quần áo, làm khăn và đóng gấy các ba. Gửi rất hạ.

Nguyễn-ngọc-Linh
104, Rue du Chanvre, Hanoi

Connaissez-vous la nouvelle

Ford Française

14 HP 5 Places Pneus confort

21.000 fr.

GARAGE AVIAT
HANOI

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC:
MỘT TRIỆU
HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN
Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé
CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan, còn thì đóng làm 20 tháng mỗi tháng 1 quan. Này tiền lời đến, tiền được ngay cái vé, rồng mình có quyền xổ-số, bỏ vé trong cái hòm đánh dấu một tí, thật nhà nước không nghĩ đến, mà đã được dự các cuộc rút số, lại được cả quyền sổ-hòm mỗi cái vé rồi quy có sinh lợi-tức.

Vé Crédit National, mỗi năm làm kỳ Fe rước rút số: là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có:

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Tiền rất số tâm kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng để trúng làm

Muốn dự các cuộc rút số kỳ, nên gửi 20 quan cho ông chủ nhiệm nhà:
BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576
Việc làm sẽ nay theo năm hiện hành ngày 27 Mars 1920, vậy mua sớm sẽ được cả điều khẩn chẩn.

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: 1$00

BÁN TẠI HIỆU HÓA-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BÁ-CHUỒNG

Tức là hiệu Báo-chí MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất; Sels chất; Uroformine

Giá 1$80 một hộp

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI

42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Thu nửa tiền

Tối thứ tư 29 Septembre

BÍCH NGỌC QUI TĂNG

Sự tích một nàng có tử tâm lạ lùng, thấy chồng ăn ở bạc tình với người khách mà quyết chí đoạn tình ân ái để nhớ bóng tử-h...

Tối thứ năm 30 Septembre

TRẬN CƯỜI

« KHÔN CÓ GIỐNG »

Chèo cải lương

Rất hay! Rất lý thú! có làm giọng hát chèo nghe thật thú vị.

Giường lồng-kông bằng sắt và bằng đồng đủ các kiểu mới, lò-xo, nệm, gối, màn đen và các đồ dùng trong phòng ngủ. Ghế lối thonet, sơn lại, chữa giường và lò-xo.

Hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA,

7, rue du Chanvre, Hanoi,

Téléphone n° 250. 3085

DELEULE & DETOUILLON

76, Phố hàng Trống, Hanoi

Quí-khách nên mua những xe-đạp thượng hạng mà giá lại rẻ không đâu bằng

XE-ĐẠP TERROT :

Thượng hảo hạng	62$00
Hạng đi đường xa B.	52.00
Hạng đi đường xa A.	50.00

XE-ĐẠP ALCYON :

Thượng hảo hạng	60.00
Hạng đi chơi.	52.00
Hạng đi đường xa.	48 00

XE-ĐẠP « DRAGON D'OR ». 40.00

3036

Máy điều khuyến về cách «đề-phòng bệnh đau mắt»

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội-đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có nhứt mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản-hiệu đã đến tận quan danh-sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc ghê theo đơn ấy chính là thuốc,

COLLYRE JAUNE

selon formule du Docteur CASAUX

Hiệu bào chế CHASSAGNE

Lafon và Lacaze

ở bằng bào-chế đệ nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, kế-nghiệp

Nhà thuốc Paul-Bert, Hanoi

bánh hoặc lăn xuống ruộng thường thấy luôn.

Chủ nhật 26 septembre vừa rồi nhân giữa ngày sóc nên khách thập-phương xuống chiêm-bái lại càng đông hội-phần; suốt từ năm giờ sáng cho đến tối mịt, người đi kẻ lại như mắc cửi, đường trên đường dưới nhìn xuống tối vào đến, chẳng khác gì đàn kiến quanh co, lúa đứt lúa nối là vì sự nhen chúc, hoặc xe tay làm trở ngại. Trong mấy ngày hội, làng Phú xá cũng có cắt người giữ trật-tự từ đền ra đến đầu đường Kiếu-sơn; song dân làng cắt ra trông ra oai-khí mà thôi, còn hồn-phận là ở bọn lính huyện thì mới phải; nhưng xét ra trong đám hội, đông hàng nghìn người trẻ lớn mà lính huyện được vài người thì canh gác sao xuể. Và chăng cái số với người lính đó đã ít lại còn mải vào quán uống nước tán gái thì trách chi mà xe cộ chẳng lộn-độn và bọn lăn lưng móc túi mới thừa dịp đông người mà giả chen chúc để kiếm chác. Tệ nữa là bọn du-côn hay công-tử-vô cớ phẩm vào đám nào đông có đàn bà con gái thì giữ ngay thói gian-manh xô đẩy cho người ta ngã xuống ruộng mất cả quần áo để chúng đứng nhăn răng mà cười.

Bảy nhiêu điều ta mong rằng đến ngày hội sang năm huyện sẽ tùy-lâm trừ-khử đi cho, nghĩa là huyện phải bẩm tỉnh xin thêm lính về canh gác cho có trật-tự, và con đường đất từ Kiếu-sơn vào đến thì dân làng Phú-xá rẻn tu-sửa lại, phải để đi cho được sạch sẽ, vì mùa này thường có mưa, nếu để thế bàn lấy thì rất không tiện cho người đi lễ hái. Việc tu sửa con đường đất ấy có tốn tiền thật, nhưng khoản dư-lụ của khách thập-phương xem ra có thể chi vào đấy được một phần, thì làng cũng chẳng phải phụ thêm bao nhiêu nữa.

Nghe nói việc sửa chữa con đường này làng Phú-xá đã một lần bàn đến, xong phép nhưng có vì làng bên cạnh không thuận cho vượt đất ruộng về phía của làng ấy đắp lên, nên công việc lại phải đình-đốn. Xét ra đường ấy là của công cả hai làng, thế mà làng kia lại vì một lẽ gì riêng mà gièm không cho đắp thì tưởng cũng khi-quí. Giá-thử ai cũng nghĩ đến sự công-ích, đến đức thánh Trần là bực anh-hùng trong nước đáng để cho nhân dân sùng kính, thì thiết tưởng cái việc sửa chữa đường đi kia, hai làng cũng có thể dễ-dàng thỏa-thuận xong.

Cáo bạch. — Ai mua báo tháng, trả tiền trước hoặc trả tiền sau, nếu không có recu của bản-hiệu ký nhận thì bản hiệu không chịu trách nhiệm.

Và ai mách được cửa trẻ đi bán báo lẻ nào thường hay cho quý khách nào thuê báo, sáng xem tối giả, thì bản-hiệu xin biếu một tháng báo không lấy tiền và ơn mãi mãi.

Nam Tân

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Hạch tuyển học-sinh vào trường Quốc-học. — Kỳ hạch tuyển học-sinh vào trường Quốc-học về lớp đệ nhất niên kết quả như sau này:

MM. Tôn-thất-Triêm, Phan-tử-Lang, Huỳnh-trọng-Nhượng, Lê-huy-Khu, Nguyễn-tăng-Cô, Thân-trọng-Lạc, Ưng-Thâm, Ngu-Ẩn-Phan, Tôn-thất-Đạt, Nguyễn-tường-Thâm, Bửu-Đại, Hoàng-Trương, Trịnh-xuân-Ân, Tôn-thất-Hưu, Bảo-Du, Lê-văn-Vy, Ng-duy-Hội, Nguyễn-văn-Tịnh, Ng-văn-Bảo, Hà-văn-Công, Ng-thanh-Tân, Tôn-thất-Tau, Phạm-trọng-Ước, Ng-văn-Huyên, Phạm-văn-Phóng, Phạm-đình-Bách, Lư-Chi, Nguyễn-tư-Long, Phạm-xuân-Linh, Chiêm-Sư tức Phan, Lâm-quang-Trác, Trần-Kỳ, Trần-bá-Phổ, Lê-Dai, Nguyễn-hữu-Đạt, Phạm-Lai, Đoàn-Ngu, Nguyễn-Phan, Hoàng-Hòe tức Niêm, Nguyễn-Nhân, Lê-văn-Chuyên, Phạm-Lang, Võ-quang-Hàm, Ung-Tức, Lê-Trâm, Huỳnh-Qui, Lê-khắc-Uý, Nguyễn-xuân-Quế, Lê-khắc-Duyệt, Ng-ngọc-Hải, Hoàng-hữu-Hoan, Đoàn-Quan, Ng-Trân, Phạm-văn-Toán, Hoàng-Tu, Ng-khoa-An, Ng-văn-Ba, Đinh-văn-Kinh, Phạm-hữu-Mô, Ng-đắc-Thái, Phan-đình-Trấp, Ng-Hoành. Ng qui-Niêm, Ng-Thúy, Lê-ngọc-Uynh, Ng-Nhu Nguyễn-khoa-Trang, Lương-si-Bích, Nguyễn-hữu-Trạch tức Khúc, Hoàng-ngọc-Viên.

Tổng số là 70 trò được tráng tuyển còn 10 trò đỗ về hạng lưu-sử danh sách như sau này:

MM. Ng-Tài, Võ quang-Nhàn, Lý-Sang, Trần-Toản, Bùi-đình-Duyệt, Trương-Đàm, Ng-tục-An, Ng-đại-Tử, Đào-khắc-Thiệu, Đinh-xuân-Kiều.

HIỆU MÁY KHÂU SINGER SẮP DỌN LẠI PHỐ PHÚC-KIẾN

Xin các ngài nên chú ý cho rằng: Đến mùng một tháng mười tây tức là ngày 25 tháng tám ta này thì bản công-ty chỉ-điểm ở phố hàng buồm số nhà 55 sẽ giọn lại phố Phúc-kiến số nhà 42 Hanoi (ở cạnh đền hội quán Phúc-kiến) vậy các ngài có cần dùng điều gì xin mời các ngài sẽ qua bộ lại chỗ ở mới để cho tiện thương-lượng.

Nguyên trước bản công-ty đã hứa đến ngày mùng một tháng tám tây mới rời thì mở trường học dạy nữ-công, nhưng vì cô su-giáo ở Hong-Kong chưa sang kịp nên phải hoãn đến mùng một tháng mười tây này, vậy khi giọn nhà song thì bản công-ty sẽ bắt đầu khai trường. Hiện nay đã nhiều ngài mua máy rồi chỉ đợi khai trường sẽ đến học, mà bản công-ty cũng muốn nhận nhiều học-sinh nhưng hiềm vì nhà chật hẹp nên nay chỉ nhận độ 30 người nữ-học, vậy mong rằng đến hôm khai trường xin mời các bà các cô lại học, nếu chậm thì e rằng số học-sinh đã nhận đủ thì nhờ mất giờ hay.

Bản công-ty có nhời dặn để các ngài biết rằng: xưa nay bản công-ty vẫn vừa bán máy góp vừa cho thuê, nghĩa là ai mà góp được chọn hết số tiền thì máy là của mình, nếu chưa góp hết thì máy vẫn là của bản công-ty cho thuê, nếu thiếu góp thì bản công-ty sẽ lấy máy về. Vậy có máy nào dương góp giở giang mà đem bán thì đừng ai nên mua hoặc gán công nợ hay cầm cố thì đừng ai nên nhận Thần hoặc có ai muốn bán hay là gán nợ, hoặc cầm cố thì nên hỏi lấy cái văn-tự (hợp-đồng) có hình ảnh, của người mua có cả tem và chữ ký thì mấy đã giả hết tiền rồi nếu mua tiền ngay thì sẽ có facture có giấu hiệu của bản công-ty. Muốn cho cẩn-thận thì nên biên lấy số máy về bản công-ty mà hỏi, vậy các ngài nên cẩn-thận thì mới chánh khỏi sự thiệt thòi, nếu cái máy nào mà chưa giả hết tiền tức là máy của bản công-ty thì công-ty có quyền lấy về được.

Từ nay trở đi nếu các ngài có cần điều gì hoặc gửi mandat về góp máy thì các ngài sẽ gửi cho M. Lu-bau-Di là quản-lý của bản công-ty chỉ-điểm tại Hanội.

Thắng gia công-ty cẩn-bạch.

Tin sau cùng.

Nhật với Pháp.

Ở nước Nhật mong rằng nay mai lại điều đình với nước Pháp về việc lập một bản giao-ước thương mại. Người Nhật lại nói nước Nhật không có ý dị-đoan sang Đông-dương.

Tại các hội đồng hàng quận ở nước Pháp

Các hội đồng hàng quận có bàn đến cái chánh sách kiềm nước của chánh-phủ.

Cơ hội đồng thì mọi chuẩn có hội-đồng thì xin lập lại các công, sở bị bãi, hay là xếp đặt lại một cách khác. Tất cả các hội-đồng đều khen ngợi công việc của M. Briand tại Genève.

Một cuộc bay ở Pháp

Hai anh em phi hành gia Arrachart khởi hành bay đi Irkoutsk, định chiếm khởi về việc bay đường thẳng.

Tòa một các Ba-lan

Tuy rằng nghị viện bỏ về tỏ ý ngờ vực các quan thượng thư nội-vụ và học vụ, song M. Bartel cũng lập lại tòa nội-các, nguyên như tòa nội-các cũ. Nếu nghị-viện nhất định phản kháng thì thống chế Pilsudski sẽ hạ lệnh bãi nghị viện.

Indopacifi

Thương nguyệt đêm thu

Có mấy công-tử, nhân đêm thu vui về, rủ mời nhau trong, muốn sẽ nhau đi thưởng nguyệt trong xóm bình khang. Đến nơi nghe chỗ nọ tưng, chỗ kia đàn, các nàng tỏ thấy cảnh thấy người thì lòng thường người đến hoa lại càng nở nực, liền vào mời nhà chị em kia chưa có khách hát. Vừa đến nơi chuyện trò chỉ kỳ một hồi thì chị em nhà nước đon bánh ra để tặng các công tử thưởng nguyệt đêm thu. Đang ăn uống một cô nọ nói rằng: — Các chị ăn mua được thứ bánh ngon thì sao không kêu cô ả thơm, lại mua thứ ở đâu đâu gì thế này chẳng có hương vị gì cả.

Vì chị em thơm rẻ mua thứ chả tạp biệu, thấy cô công tử nhà hai không biết giá nhời lại làm sao mấy lần cao nói đối rằng:

— Trước các quan, chả lẽ dạy chị cô chè Kim-Thái là món chết, nhưng vì cũng tại không tìm thấy biệu, mấy phải mua thứ chả này, xin các quan xơi tạm vậy.

Mới rằng ở thấy nói thế biết chị em muốn quịch mình, liền ngâm ngay một câu rằng:

Khách coi liệu được tìm vào
Chén chè Kim-Thái dễ nào thiếu chi
Cô ba hàng mang ra gì?
Hiệu con ếch tự nó thì cũng hay
Cho chị em nghe xong hết rằng cách uống chả thế để thưa nên cứ nói thì không giảm thú ngon gì ra nữa.

Tân nguyệt

PHÒNG GIẤY ÔNG DE KERATRY

Quản-lý văn khế lại Hanoi, số 22

Phố Hàng Bông thợ Nhuộm

Ngày 12 tháng mười năm 1926 hồi 9 giờ sáng.

Tòa cho phép bán một cửa hàng đứng làm Đại-lý các nhà công-nghệ trước ông Ducreux đã khai-trương tại Hanoi phố Hàng Đồng, số 87.

Đặt giá là ..... 100$00

Người mua phải tuân theo những giấy cam-đoan cũ và nhận những vật-liệu theo như giá đã định trong sổ tổng-kê và những hàng-hóa theo như giấy hộ giá.

Muốn mua phải ký-quỹ: 500$

Muốn biết điều-lệ nên đọc giấy yết-thị hoặc hỏi tại phòng giấy ông de Kératry.

Jean ACKEIST.
Luật-khoa tiến-sĩ
thay ông de KERATRY
Quản-lý văn khế.

5.904

PHÒNG THĂM BỆNH VÀ CHỮA RĂNG CỦA ÔNG ĐỐC-TƠ COLLOMB

32 Phố Đồng khánh, Hanoi

Nhổ răng, không chút đau đớn — Tiêm răng chữa răng — Thăm bệnh.

Có phòng khám bệnh cho người An nam, mở cả ngày.

Tính giá riêng 3065

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy tuyệt vì tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh người đã rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ với thuốc Dépuratif Ribal

Giá tiền: 0$80

Bán tại hiệu Báo-chí

L. BLANC

51, phố Paul-Bert, Hanoi

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Họp đại hội-đồng thường niên và bất thường

Đúng một giờ chiều hôm chủ nhật 3 octobre 1926, xin mời các ông các bà có cổ phần ở hội Sản-nhiên-đài đến họp đại hội-đồng thường niên và bất thường tại nhà hội ở ngõ hàng Mì-máy số nhà 18 tỉnh Hanoi.

Các việc hôm ấy bàn sẽ định như sau này:

1° Nghe tờ trình của hội-đồng quản-trị (Conseil d'administration);

2° Nghe tờ trình của ông kiểm-khảo (Commissaires censeurs);

3° Duyệt y tờ trình của hội-đồng quản-trị; tờ trình của các ông kiểm-khảo; tờ khai lỗ lãi (bilan) và các khoản chi thu từ 1er mai 1926 đến 30 avril 1926

4° Duyệt y các công việc của hội-đồng quản trị làm từ ngày 1er Mai 1925 đến 30 Avril 1926.

5° Định hẳn việc tăng vốn hội, đổi điều lệ hội và công nhận các cổ-phần mới;

6 Bàu lại hội-đồng quản-trị năm 1926 -- 1927 và định lương đại-lý;

7° Bàu lại các ông kiểm-khảo về năm 1926 -- 1927 và định tiền phụ-cấp;

8° Các việc vặt.

Tối thứ tư 29 Septembre 1926

NGHỈ HÁT ĐỂ

BẠN HÁT TẾ TỔ

Tối thứ năm 30 Septembre 1926

TỈNH TUỒN BÁO NGHĨA

Vì chi giống vật cỏn con,
Tan nhà nát cửa đến non nước này,
Tỉnh con phận rủi duyên may,
Thử tình mách bảo cha dầy nhận con.

2006

CÁC NGÀI MUA THAN

Các ngài có muốn mua than Criblé hay than Menu ở mỏ Espoir (Hoành-Mô) thì mời các ngài cứ đến hỏi tại nhà giấy công-ty mỏ than Đông-triều số nhà 21, đường Jules Ferry, Hải-phòng.

5.891

NÊU thấy ai mắc bệnh suyễn, bệnh ho thì nên khuyên người ấy dùng thuốc bằng bột, bằng điếu của hiệu (REMEDE D'ABYSSINIE EKIBARD EN POUDRE, CIGARETTES).

Thuốc này hiện các lương-y ai cũng lấy làm hiếu-nghiệm. Mỗi năm chữa được hàng nghìn người khỏi bệnh.

Mỗi hộp trong một cái điếu, hoặc trên một mảnh giấy nhỏ mà điếu, rồi tuỳ cơ khí thuốc, thì hút độ ngày. Có thứ mua xem, sẽ thấy kết-quả lạ thường. Bán thuốc nước Abyssine Ekibard (CIGARETTES D'ABYSSINIE EKIBARD công hiệu-nghiệm lắm.

Trên cái bằng quảng cáo dưới đây thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu:

Có bán tại: H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris.

Gởi bán tại | BLANC, Hanoi
MONTÈS, Hanoi

Rượu bổ-dào: "TONIQUE TONKINOIS"

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn: từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho lính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư tờ báo này.

Muốn có ánh-sáng văn-minh nên dùng đèn Manchons

Đèn Manchons rất tiện cho các Ngài ở những nơi không có đèn điện, như các quan Phủ, Huyện, Tuần-phủ, Tổng đốc cùng các ông chủ Đồn-điền, v. v... Đèn có 2 hạng: một hạng 40 bougies và một hạng 120 bougies.

Ai muốn mua xin viết thư cho hiệu HUONGKY - PHOTO Hanoi mà lấy Catalogue không mất tiền. Đèn sang có ít, mua mau kẻo hết. Thật không ai còn phải phàn-nàn rằng: « Ngọn đèn khi tỏ khi mờ, khiến người ngơ-ngẩn... »

3039

Rượu DUBONNET

là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie

Hỡi các người mắc bệnh trĩ,

nếu các ông đã dùng đủ các môn thuốc rồi mà chưa khỏi thì xin cứ thử dùng thuốc bôi POMMADE MOTHES, đảm bảo trong hạn ba mươi ngày thì nó chắc khỏi hẳn.

Ở Paris bôi tại hiệu bào chế DUPUY, PHÉ.R.Successeur
Ở Hanoi, nhà thuốc LAPEN & LAGRÉVOL

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì trừ khắc tuyệt nọc

RỒM-SẢY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudel thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rồm-sảy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý mà công, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn : 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 58, phố Tràng-tiền

HANOI

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$20

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

1re COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

par M. L. HOULLIER

(Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển . . . . 0$ 30

Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12

Ai ở xa xin viết thư về cho

Ông Đặng-xuân-Thanh

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường hay nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt, ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$50 một hộp 24 viên cachets

Thế nào là bệnh trĩ?

Bệnh trĩ là mọc mạn trong đại chàng mà sinh ra, nên đã mắc bệnh trĩ đại tiện đau sót mệt nhọc, sau khi đại-tiện lại thấy ra huyết, thường gọi là lòi rom. Ngài nào có bệnh này nên kịp chữa, để lâu có thể ăn thủng đại chàng.

Vậy xin Liệt quí lưu tâm giới thiệu cho vạn tạ.

TRƯƠNG-QUẾ-LÂM

Trĩ khoa y-sinh

26, Phố hàng Đường, Hanoi

1053

祥和裕
YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ sóc nhiễu, hàng lãnh nhiễu lâm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ như the, nuyền, lĩnh, lụa, bằng, quế, sản vân. và hàng Saigon như lĩnh, the, sản vân.

Nay mới có đủ các mài, lông thêm, mong đến xơ với mọi người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Giá tiền 0$20

Sách mới xuất bản

1re COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

par M. L. HOULLIER

(Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển . . . . 0$ 30

Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12

Ai ở xa xin viết thư về cho

Ông Đặng-xuân-Thanh

Bản-hiệu có bán buôn các thứ sóc nhiễu, hàng lãnh nhiễu lâm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ như the, nuyền, lĩnh, lụa, bằng, quế, sản vân. và hàng Saigon như lĩnh, the, sản vân.

Nay mới có đủ các mài, lông thêm, mong đến xơ với mọi người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Giá tiền 0$20

Sách mới xuất bản

1re COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

par M. L. HOULLIER

(Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển . . . . 0$ 30

Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12

Ai ở xa xin viết thư về cho

Ông Đặng-xuân-Thanh

PHẢI LÀM SAO

những người YÊU ĐUỐI, MỎN MÔI
những người mà PHỔI và CUỐN PHỔI YẾU!
Dùng VỊ TRỪ TRÙNG ĐỘC và BỔ là

La SOLUTION PAUTAUBERGE

có vị CRÉOSOTE và vị BỔ là CHLORHYDRO-PHOSPHATE de CHAUX
Uống vô hại tì, hiệu nghiệm về CẢM-HO lâu năm ho
TỨC NGỰC đau KHIẾU XƯƠNG, GẦY GÒ. Ăn NGON có SỨC, hết đàm và ngứa

HO LAO

L. PAUTAUBERGE, 30, Rue de Constantinople, PARIS, et toutes Pharmacies.

Nếu ai mắc phải bệnh tinh « lậu và giang-mai » dù lâu hay mới, dù nặng hay nhẹ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không mất về đường giao dịch, nên lập tức dùng thuốc của hiệu Ư NGỌC LIÊN, n° 46 Rue Principale à Dap cầu, vì hiệu này là một nhà chuyên trị bệnh thuốc bệnh tinh đã có tiếng không ngày nào là không tiếp được giấy ung khen và mình tự ở các nơi gửi lại

Ở Hà-nội có gửi hộp Kim đức giá 0 83, phố hàng Bồ và ở Hué bên Phương nguyên phố Paul-Bert làm đại-lý bán nữa. 3022

Nhà Bán-dỗ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, tí lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giả lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến-động.

NHƯ,

Muốn được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy qui-khách muốn tránh sự biến-động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI-HIỆU

số 10, phố hàng Ngang, Hanoi
số 113, phố Khách, Haiphong
số 78, phố hàng Trống, Nam-định
Kính-cáo

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay ói kèm huyết sinh ra ráo phổi, làm cho hay ho vật.

ẤY LÀ :

THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT

MẪU BỔ 1$ 40

3001

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến hiệu lạ thường — Không sót
Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có ống nhỏ rọt . . . . . 0$20

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI :

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI

3002

ĐÈN MĂNG-SÔNG

(LAMPE COLEMAN)

SÁNG NHƯ SAO BĂNG!

Rất tiện cho các nhà sang-trọng và các khách-sạn ở khắp các nơi không có đèn điện

Cách dùng rất giản-dị! Thắp không tốn!

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đông hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh.

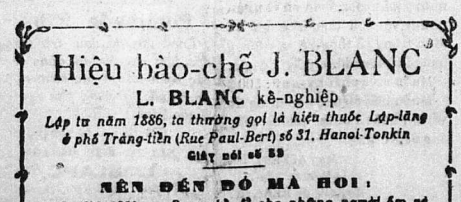
3007

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng :

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là :

Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán : 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

9, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

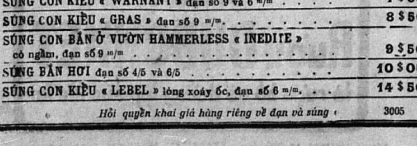
Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

3001

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

MUA SẮM 1926-1927

SÚNG « CHARLIN » có máy bật đạn, à canon fixe 375 $, 235 $. 188 $. 140$. 100$. 94$ và	85$00
SÚNG « GRAS » transformé, đạn số 16	9$50
SÚNG MỘT LÒNG « UNIC » dùng bắn được các thứ thuốc	14$00
SÚNG CÒ NGOÀI HAI LÒNG (A CHIENS) đạn thúc hậu. 30 và	26$00
SÚNG 2 LÒNG, CÒ NGẦM HAMMERLESS, KIỂU « ANSON & DEELEY » ba chốt.	38$00
SÚNG « HALIFAX » có máy bật đạn 45 và	41$00
SÚNG « DARNE » dùng bắn đủ các thứ thuốc, 112 $. 110 $. 90 $. 82 $. 75 $. 70 $ và	67$00
SÚNG NGŨ-LIÊN « BROWING » đạn số 12 và 16	72$00
SÚNG CON KIỂU « WARNANT » đạn số 9 và 6 m/m	7$50
SÚNG CON KIỂU « GRAS » đạn số 9 m/m.	8$50
SÚNG CON BẮN Ở VƯỜN HAMMERLESS « INEDITE » có ngắm, đạn số 9 m/m	9$50
SÚNG BẮN HƠI đạn số 4/5 và 6/5	10$00
SÚNG CON KIỂU « LEBEL » lòng xoáy 6c, đạn số 6 m/m.	14$50

Hỏi quyển khai giá hàng riêng về đạn và súng

3005

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ESU KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm về dân bà ở cữ* . . . . . *Một litre :* **2$40**

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước.* *Một chai :* **1 , 25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* *Một chai :* **1 , 25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm* . . . . . *Một chai :* **1 , 25**

SUCCUS HOYAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . . *Một chai :* **0 , 80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phiền người mua phải chịu

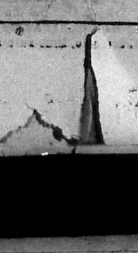
3006

NHỮNG VẾT XẤU Ở NGOÀI DA

cũng là diện mạo già đi, là bởi các chất dựng nên da khô đi.

THỨ CRÈME SIMON

CRÈME SIMON

PARIS

giữ cho da mềm mại, giữ cho người trẻ và đẹp luôn. Trừ được hắn nắng, bệnh cảm thử, và các dâu sâu bọ đốt, vân vân.

Phấn và xà-phòng Simon

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

4 77